

Vergadering van Vrijdag 27 April 1906, 's avonds ten 8 ure.

Voorzitter: Generaal DE VLAMING.

De VOORZITTER stelt voor, ook ditmaal de ballotage in de pauze te houden. Daarbij wordt opgemerkt, dat na de verzending van het convocatiebiljet zich nog een vijftal heeren hebben aangemeld voor het lidmaatschap der vereeniging. En aangezien nu na heden avond er geene nieuwe ballotage kan plaats hebben dan eerst in de maand October a.s., en de bedoelde heeren er toch prijs op stellen, in het bezit van het jaarbericht te komen, verzoekt de Voorzitter aan de leden, op het aan hen toegezonden stembiljet alsnog de namen der candidaten in te vullen. Van twee hunner is dit reeds geschied, n.l. van de Heeren Koudijs en Ilsink.

De namen der drie andere heeren zijn: Linthout, Gerritsen en Asselbergs.

Na afloop der pauze wordt door den VOORZITTER medegedeeld, dat met algemeene stemmen als nieuwe leden zijn toegelaten de Heeren:

I. H. Misset, 1e Luitenant der Infanterie Landweer; J. J. de Reede, 1e Luitenant der Artillerie Landweer, en J. Konings, Militie 2e Luitenant der Gren. en Jagers, allen te 's-Gravenhage.

F. B. van der Zijl, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Abcoude.

R. P. van der Mark, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Amersfoort.

J. C. J. Boelen; F. Grotendorst; P. F. van Hoorn; H. Zwart en M. H. Linthout, allen Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Amsterdam.

J. Eggens, Reserve 2e Luitenant der Infanterie, te Assen

H. J. A. van Son, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Breukelen.

J. A. Bierens de Haan, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Haarlem.

G. IJsink en J. Gerritsen, beiden Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Arnhem.

B. W. M. Asselbergs, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Bergen-op-Zoom.

R. W. Lieve, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Hengelo.

H. Willems, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Oostburg.

W. P. Coppoolse, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Oost- en West-Souburg (Zeeland).

Th. H. Bernsen, Militie 2e Luitenant der Infanterie; G. A. J. van Engelen van der Veen, Militie 2e Luitenant der Infanterie en W. van Maanen, 1e Luitenant der Artillerie, allen te Utrecht;

D. Krantz, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Warmond.

H. L. Teves, Militie 2e Luitenant der Infanterie, te Zuilen.

En in Nederlandsch-Indië: G. W. J. van Walraven, Kapitein der Infanterie.

Na de door den VOORZITTER gedane mededeeling, wordt het woord verleend aan den Heer A. VAN MENS, 1en Luitenant der Cavalerie, tot het houden zijner voordracht, houdende:

Beschouwingen over opleiding en oefening der Nederlandsche Cavalerie.

De Heer VAN MENS: Mijne Heeren! Het is u allen bekend, welke groote veranderingen in de laatste jaren op militair gebied hebben plaats gehad; nieuwe vuurwapenen zijn uitgevonden, andere denkbeelden op tactisch gebied hebben zich baan gebroken; persoonlijke dienstplicht en korter oefeningstijd zijn bijna overal ingevoerd. Ook de Nederlandsche cavalerie heeft den invloed van die veranderde omstandigheden ondervonden, zij het in mindere mate dan de overige wapens. Zij is dan ook meer conservatief dan de andere en zal dit in een zeker opzicht altijd zijn; want het gevecht te paard blijft, het strijden met gesloten afdeelingen, laat mij het noemen de linietactiek, ofschoon ook die tactiek zich niet geheel aan den bovengenoemden invloed heeft kunnen onttrekken.

Maar niet alleen daartoe zal zich bij een eventneelen oorlog hare werkzaamheid bepalen; wij weten het allen, dat dan ook op ander gebied veel van de Nederlandsche cavalerie zal worden geveerd en met het oog hierop is het een dringende noodzakelijkheid, dat zoowel de opleiding als de oefening in alle opzichten rekening houden met de eischen, die haar in verband met hare sterkte door de moderne oorlogvoering kunnen worden gesteld. Hierop wees ook de toenmalige Majoor van den Generalen Staf THIANGE, toen hij in 1899 op deze plaats zijne voordracht hield over »Moderne Cavalerie».

Het ligt niet in mijn voornemen, alle opdrachten te behandelen, die aan ons wapen kunnen worden gesteld; ik zou hierdoor in herhalingen vervallen van hetgeen reeds door anderen besproken en beschreven is en behoef u o. a. slechts te verwijzen naar de zoo even genoemde voordracht van den Generaal THIANGE, naar de artikelen van LANSIER »Beschouwingen over den cavaleriedienst te velde» en die van W. »Gebruik van cavalerie», respectievelijk voorkomende in »De Militaire Spectator» van de jaren 1902 en 1905. Daarom zal ik mij meer in het bijzonder bezig houden met het elementaire gedeelte der opleiding en oefening.

Onze wijze van opleiding is een groote schrede voorwaarts gegaan, toen de africhting der recruten bij de vroegere depot-eskadrons werd afgeschaft. In het begin waren er nog enkelen, die zich met de africhting bij de veldeskadrons niet geheel konden vereenigen en zich niet dadelijk losmaken van het tot nu toe gevolgde systeem. Zoo wilden sommigen voor de recruten-vrijwilligers toch eene soort depot vormen, door deze bij aankomst bij een zelfde eskadron in te deelen, tot hier eene voltallige klasse aanwezig zou zijn en hen na de africhting verdeelen over alle eskadrons van het regiment. Daarna zou een ander eskadron de beurt krijgen. Eene zoodanige regeling acht ik verkeerd, omdat daardoor alle voordeelen vervallen, verbonden aan de opleiding bij de veldeskadrons. De eskadronscommandant behoort het personeel,

dat bij zijn eskadron wordt afgericht, te houden; eerst dan heeft men de zekerheid, dat aan de opleiding de meest mogelijke zorg zal worden besteed.

De wijze van africhting der vrijwilligers is het moeilijkste vraagstuk geweest, dat de nieuwe methode op te lossen gaf. Met de militie ging dat gemakkelijker; die kwam in twee gedeelten op, in Maart en October, voortaan bijna in haar geheel met October. In het »Recueil Militair" van dit jaar is n.l. aan de korpscommandanten de bevoegdheid verstrekt om in bijzondere gevallen miliciens, op hun verzoek, dadelijk bij hunne inlijving in werkelijken dienst te houden. Ten einde niet te veel van de voordeelen te verliezen, die verbonden zijn aan het op laatstgenoemden datum gelijktijdig onder de wapenen komen, zou het m. i. aanbeveling verdienen, dat van die bevoegdheid zoo weinig mogelijk gebruik werd gemaakt.

Bij de africhting der miliciens zoowel als der vrijwilligers kan men twee systemen toepassen, n. l. de opleiding van den beginne af in handen geven van den pelotonscommandant, of wel die opdragen aan een of meer klassecommandanten, aan wie dan het noodige kader wordt toegevoegd.

Laat mij beginnen met mij als een beslist voorstander van de pelotonsgewijze opleiding te verklaren. Onze »Grondslag van het onderricht" huldigt dit beginsel in geenen deele. In § 20 lezen we o. a., dat de *eskadronscommandant* bij de verschillende *klassen* een genoegzaam aantal luitenants, onderofficieren en korporaals indeelt, terwijl § 22 vermeldt, dat het als eene onderscheiding moet worden beschouwd om met de vorming der recruten tot ontwikkelde, vertrouwbare en bruikbare ruiters te worden belast. Toch lezen we in § 3: »In den regel zal ieder officier bij de exercitiën zijn onderhoorig gedeelte onderwijzen of aanvoeren". Onder het woord »exercitiën" zal toch zeker niet uitsluitend bedoeld zijn het exerceeren uit de verschillende scholen, want dan zou de velddienst er ook buiten vallen en dat zal toch wel niet de strekking dezer § zijn.

Naar mijne bescheiden meening is het van het hoogste belang, dat de man van den beginne af toevertrouwd wordt aan zijn pelotonscommandant; dat deze zelf hem vormt, oefent, hem leert kennen, zijn vertrouwen wint en hem zoodoende in de hand krijgt. Juist in het begin van den diensttijd heeft de pelotonscommandant de beste gelegenheid om het karakter van den jongen man te leeren kennen en hem te leiden in de goede richting, terwijl de wetenschap, dat men zijne recruten altijd houdt, een prikkel te meer zal zijn om de meest mogelijke zorg aan hunne opleiding te besteden.

Omtrent dit onderwerp kan ik de lezing aanbevelen van de artikelen, voorkomende in de »Revue de Cavalerie" van October 1898, getiteld »En Avant", Januari 1899 »L'instruction par peloton", Februari 1899 »Encore l'instruction par peloton", Augustus en September 1905 »Laissons les pelotons à leurs chefs".

Ook voor de vrijwilligers acht ik pelotonsgewijze opleiding wenschelijk en mogelijk. Met de tegenwoordige wijze van vrijwilligers-aanneming zou zulks echter op te groote bezwaren stuiten, indien men met iederen rekrute dadelijk na zijne indiensttreding met de africhting begon. Er zouden n. l. niet genoeg onderwijskrachten kunnen worden beschikbaar gesteld.

Eene oplossing ware te vinden door vaste data voor de indiensttreding vast te stellen. Het beste zou natuurlijk zijn uitsluitend 1 October en zulks in verband met de opkomst der militie, het voordeel eener stelselmatige opleiding en met de wenschelijkheid om gedurende den zomer geen onafgericht personeel te hebben. Er zullen dan wel minder vrijwilligers komen dan tegenwoordig, doch misschien zullen zij, die zich dan verbinden, dat meer doen uit ambitie en zal het aantal minderwaardige elementen, dat uitsluitend voor het handgeld in dienst komt, met het oogmerk om zoo spoedig mogelijk de gelederen weder te verlaten, kleiner zijn. Indien het aantal vrijwilligers toereikend is om hieruit het kader te vormen en de remonteberijders, dan zou dit m. i. voldoende zijn en kunnen we met militie, die twee jaar dient, volstaan.

In verband hiermede zou het dan wellicht overweging verdienen, de aanvulling der remonteberijders te wijzigen in den geest als in Zwitserland geschiedt, door deze te doen bestaan uit personeel, dat na gebleken geschiktheid eene nieuwe verbintenis als zoodanig aangaat. Die positie zou dan meer eene z. g. betrekking moeten vormen dan tegenwoordig, door eene goede betaling, het na een zeker tijdsverloop mogen huwen, het verleen van een titulair rang, een distinctief en dergelijke voorrechten. Wil men niet overgaan tot het slechts eens per jaar aannemen van vrijwilligers, dan zou dit kunnen worden uitgebreid tot een maximum van 4-maal per jaar, n.l. 1 October, 1 Januari, 1 April en 1 Juli. Zij, die met 1 Januari beginnen, zou men met de wijze van africhting, zooals ik mij die voorstel, vrij spoedig na het begin van den zomerdienst met het eskadron kunnen medeoefenen; die van 1 April kunnen waarschijnlijk de manoeuvres nog medemaken, terwijl zij, die met 1 Juli in dienst komen, bij den aanvang van den winterdienst zoo ver gevorderd zijn, dat men hun dan de meer zorgvuldige rijkunstige opleiding kan geven, die eerst komen moet, *nadat* de man geschikt is om met het eskadron uit te rukken. De recruten kunnen dan tot een zeker aantal bijv. 4 à 6 bij een zelfde eskadron geplaatst worden en hier in één peloton ingedeeld, waar zij een klasse vormen, die onder leiding van den pelotonscommandant wordt afgericht. De met 1 October beginnende vrijwilligers kunnen gelijk over de pelotons worden verdeeld en in dezelfde klassen worden afgericht als de miliciens. Wil men het tusschentijdsch aannemen van vrijwilligers niet afschaffen, dan zou toch aan diezelfde data als begin van de africhting kunnen worden vastgehouden. Men zou dan de vrijwilligers voor een zeker aantal jaren + zooveel dagen of maanden moeten laten teekenen. Tot het tijdstip, waarop met de africhting begonnen wordt, zouden zij met corveediensten moeten worden bezighouden. Om hen, nadat zij geteekend hebben, met verlof te zenden tot een bepaalden datum, acht ik niet aan te bevelen. Zooals de toestand nu is, bestaat de eenige oplossing

daarin, dat met de africhting gewacht wordt, tot er zooveel recruten bijeen zijn, dat een klasse van bijv. 4 à 6 man kan worden geformeerd, die dan in één peloton wordt ingedeeld.

De gronden, die door de tegenstanders der pelotonsgewijze opleiding worden aangevoerd, zijn :

1e. Niet iedereen heeft dezelfde geschiktheid als instructeur.

Dit is zoo, maar men zal toch wel van een cavalerieofficier mogen verwachten, dat hij in staat is om recruten af te richten.

Iedereen is ook niet even handig in den velddienst, het theorie houden enz. en toch zal niemand er aan denken, een ander dan den pelotonscommandant hiermede te belasten. Het behoeft geene onderscheiding te zijn om met de africhting der recruten te worden belast en tot voorbeeld voor zijne ondergeschikten te strekken, hetgeen § 22 van den »Grondslag van het onderricht" als eisch voor den instructeur stelt, behoort ieder meerdere te wezen.

2e. Er wordt door te veel personen arbeid verricht.

Dit bezwaar zou natuurlijk alleen kunnen gelden ten opzichte der vrijwilligers, daar de sterkte der militie wel zoo groot is, dat hiervan per eskadron 4 klassen kunnen worden geformeerd. Ook voor de eerstgenoemden acht ik het niet overwegend, indien hunne africhting plaats heeft volgens de hiervoren aangegeven regeling. Ik geef toe, dat de pelotonscommandanten het drukker zullen krijgen dan vroeger, toen zij alleen met afgericht personeel te maken hadden. Maar wanneer men die opleiding toevertrouwd aan anderen, hoe zullen die het dan hebben? Die officieren zullen toch ook pelotonscommandant zijn en moeten die in den tijd, dat zij met de africhting der recruten belast zijn, hun eigen peloton niet blijven commandeeren? Dat toch zeker wel en dan zouden zij alleen de dupe zijn. Bovendien behoeft de pelotonscommandant niet alles zelf te doen; hij kan het bij hem ingedeelde kader ook gebruiken.

3e. De pelotonscommandanten zullen hunne pelotons, die later toch in één eskadron moeten samenwerken, verschillend oefenen.

Dit behoeft volstrekt het geval niet te zijn. Wanneer de eskadronscommandant de richting aangeeft en door alle pelotonscommandanten wordt volgens dezelfde instructie gewerkt, dan zullen de resultaten niet zooveel van elkaar verschillen.

4e. Het kader wordt gedurende den tijd, dat het met de africhting der recruten bezig is, onttrokken aan den gewonen dienst.

Des winters is dit zoo erg niet, omdat dan zoowel voor den pelotonscommandant als voor zijn kader elken dag de oefeningen zoodanig geregeld kunnen worden, dat de andere diensten er niet onder behoeven te lijden. Het geldt alleen ten opzichte der recruten, die gedurende den zomerdienst aangenomen worden, omdat het geheele eskadron, behalve op de inspectiedagen, des morgens uitrukt en men dan meermalen in de noodzakelijkheid zal zijn, een man kader t'huis te laten. Ofschoon die tijd niet lang behoeft te duren, het blijft een bezwaar, ook bij z.g. klasse-opleiding, dat alleen te ondervangen is door des zomers geene recruten meer aan te nemen.

Wil men met deze wijze van africhting voldoende resultaten bereiken, dan is het zeer gewenscht, dat het kader, hetwelk bij een eskadron behoort te zijn, aanwezig is en wat dit aangaat, verkeeren wij meestal in ongunstige conditiën. Bij een eskadron zijn n.l. 8 onderofficieren, behalve de opperwachtmeester, belast met den administratieven dienst, en de fourier. Onder die 8 rekent de opperwachtmeester, bestemd om zoo noodig de plaats van een luitenant te vervullen, die meestal pelotonscommandant is, daar bijna geen enkel eskadron in het bezit is van 4 dienstdoende luitenants. Van de 7 overblijvende wachtmeesters is er steeds één geëmployeerd (cantine, menage, facteur, schermmeester) en één in de week. Is er een op wacht, dan blijven er nog 4 over. Nu kan er nog een gedetacheerd zijn aan Rijsschool, Schietschool enz., terwijl bij ziekte of verlof dit aantal nog geringer wordt. Het ware m. i. dan ook aan te bevelen, dat het getal onderofficieren van 2 op 3 per peloton werd gebracht. Hierbij komt nog, dat bij de

opdrachten, die aan de cavalerie in den verkennings- en veiligheidsdienst gesteld kunnen worden, veel patrouillecommandanten noodig zullen zijn, waartoe in de eerste plaats officieren en verder onderofficieren in aanmerking komen. Ook de luitenants zijn zelden present, waarbij nog komt, dat in de wintermaanden, wanneer juist de africhting der miliciens plaats heeft, verscheidene detachementen worden uitgezonden tot het geven van rijlessen, die alle gecommandeerd worden door officieren. Zou het nu, rekening houdende met de groote vraag aan officieren-patrouillecommandanten in oorlogstijd en in verband met de wenschelijkheid om een peloton door een luitenant te doen commandeeren, geene aanbeveling verdienen, de officieren, die gedurende 2 jaar aan de Rijschool gedetacheerd zijn, boven de formatie te doen voeren? Men kan er toch op rekenen, dat deze altijd afwezig zijn.

Een verder nadeel van de zoo even genoemde detachementen en rijlessen bestaat daarin, dat een groot aantal paarden aan de eskadrons onttrokken wordt. En het zijn niet de minste paarden, natuurlijk niet de lastige, dus meestal die, welke het eerst in aanmerking zouden komen om bij de africhting der recruten gebruikt te worden. Het eenige middel om de bezwaren, die aan de tegenwoordige regeling verbonden zijn, te ontgaan, bestaat m. i. daarin, dat die paarden boven de formatie komen. Zij zouden dan des zomers bij manoeuvres, kader- en andere oefeningen en bij mobilisatie kunnen worden gebruikt tot het bereden maken van officieren.

Nu komende op de africhting zelve, moet m. i. het eerste doel hetzelfde zijn, zoowel voor de vrijwilligers als voor de miliciens, n.l. hen in een zoo kort mogelijken tijd geschikt te maken om met het eskadron bij mobilisatie te kunnen uitrukken, terwijl eerst daarna de zorg voor z.g. fijne puntjes behoort te komen, voor de verdere rijkunstige ontwikkeling.

Onze »Grondslag van het onderricht» is het hiermede niet volkomen eens. Er wordt n. l. aan de opleiding der vrijwilligers eene afzonderlijke alinea gewijd, waarin wordt ver-

vermeld, dat deze zeer grondig moeten worden afgericht en daartoe zoo noodig 6 maanden in africhting kunnen blijven. Evenwel veel verschil maakt dit toch niet met de miliciens, daar omtrent deze is voorgeschreven, dat zij (die met October onder de wapenen komen) in de eerste week van April zoodanig moeten zijn afgericht, dat zij in het eskadron de oefeningen te paard kunnen medemaken, zoodat zij dan ook 6 maanden opleiding gehad hebben.

Gaan we na, hetgeen volgens § 28 van den »Grondslag van het onderricht'' aan den man geleerd moet worden gedurende den tijd, dat hij wordt afgericht, dan moeten we tot de conclusie komen, dat hij na dien tijd nog absoluut niet afgericht is. Hij weet dan bijv. nog niets van den veld- en pionierdienst, en van het schieten heeft hij nog niets anders beoefend dan de voorbereidende schietoefeningen; hij heeft nog niet de geheele Pelotonsschool doorloopen.

Alleen voor de miliciens wordt gesproken van buitenrijden, ofschoon volstrekt niet bepaald is, dat die oefening tevens dienstig moet worden gemaakt om den man nog andere zaken te onderwijzen. Verder lezen we in § 34, dat de recruten gedurende het wintertijdperk, d. i. ongeveer van 1 November tot 1 April, dus 5 maanden, zoo mogelijk per week zes malen in de manege rijden en bovendien, zoo er paarden beschikbaar zijn, een tweede paard buiten. Het zal dus volgens het reglement kunnen gebeuren, dat de recruit, die met 1 October, d. i. een maand vóór den aanvang van den winterdienst begint, ongeveer 6 maanden achtereen manege rijdt.

Het Fransche reglement zegt hieromtrent, dat de opleiding zoodanig moet geregeld worden, dat de recruten in een zoo kort mogelijken tijd (ongeveer 4 maanden) bruikbaar zijn om *te velde* te gaan, en verder dat gedurende het geheele eerste gedeelte der africhting de instructie zoowel in als buiten de manege gegeven wordt. Eerst daarna komt de voltooiing der rijkunstige opleiding.

Het Belgische reglement geeft in punt 310 aan, dat de recruten, zoodra zij voldoende zit verkregen hebben — doorgaans

na een 15-tal lessen in de manege — naar buiten gaan; ook het Engelsche reglement bevat bepalingen in dien geest, terwijl in het Zwitsersche leger de recruten, na ongeveer 3 maanden geoefend te zijn, als afgericht worden beschouwd. Ook hier gaan zij na 3 à 4 weken naar buiten.

Het is zoo juist, wat het Engelsche reglement zegt: »De manege is een goed voorbereidingsmiddel om den »recruten te leeren zitten en zijn paard te besturen. De be- »ginselen der rijkunst zoowel voor menschen als voor paarden »worden gemakkelijker en sneller geleerd in eene afgesloten »ruimte. De paarden zijn hier beter onder toezicht en de »natuurlijke zenuwachtigheid der beginnenden is hier minder, »omdat zij weten, dat het paard niet ver kan loopen.

»Maar noch man noch paard kunnen geheel binnen worden »afgericht, men moet de zelfstandigheid en het denkvermogen »zoo veel doenlijk buiten ontwikkelen. De manege verveelt op »den duur den ruiter en doet het paard inslapen'.

In principe vooropstellende, dat de eskadronscommandanten vrij moeten zijn in de keuze der middelen om tot het doel der africhting te geraken, wil ik toch gaarne mijne gedachten over den gang der opleiding ten beste geven.

De leidende gedachte bij het rijkunstig onderwijs moet m. i. zijn om de ruiters geschikt te maken, dat zij na 4 à 6 weken naar buiten kunnen, zulks te regelen naar den minsten recruten. De eerste helft van dien tijd moet het doel zijn om den man vertrouwd te maken met het paard, hem te leeren zitten, vlug op en af te springen en hem door voltige, gymnastische en andere oefeningen als werpen met ballen, uit- en aantrekken van stalkielen enz. vlug en lenig te maken.

In verband hiermede acht ik de bepaling in § 27 van den »Grondslag van het onderricht'' onnoodig, n.l. dat de man gedurende de eerste dagen van zijne africhting uitsluitend te voet geoefend wordt, terwijl hij eerst met den 6en oefeningsdag tot het onderricht te paard overgaat.

De zoo even genoemde oefeningen moeten m. i. plaats hebben

niet op deken (het moeilijkste, wat er is), doch op zadel met beugels, die over den hals van het paard kunnen worden gelegd, zoodat de man in dezelfde les met en zonder beugels rijden kan. De paarden zijn hierbij op trens en bijgezet.

Al heel spoedig worde overgegaan tot het springen over den boom, natuurlijk op eene bescheiden hoogte. Heeft men het aangegeven doel eenigszins bereikt, bijv. na 2 à 3 weken, dan worden deze oefeningen gecombineerd met den man, zooveel mogelijk individueel, te leeren, zijn paard te besturen. De paarden moeten voor dit doel opgestand zijn; aan besturingsoefeningen op trens, zooals die volgens de Ruitersschool te paard plaats hebben, hecht ik voor recrutenafrichting niets. Het eenige, wat men er mede verkrijgt, is, dat de man trekt en aan de teugels hangt.

Is men na 4 à 6 weken zoover gekomen, dat de recruten naar buiten kunnen, dan moet de instructie er zooveel mogelijk op gericht zijn, den man tot zelfstandige inwerkingen op zijn paard te noodzaken, door hen op afstanden te laten rijden, de ruiters te doen verspreiden en naar verschillende aan te wijzen punten te doen rijden enz. Zoodra mogelijk worde met de wapenen uitgerukt en hiermede geoefend, hetgeen in het begin op een groot vierkant kan geschieden, waarop tevens het onderwijs uit de Ruitersschool te paard kan worden voortgezet. Elke gelegenheid om eenvoudige terreinhindernissen te overwinnen, moet worden benut. Het afzonderlijk rijden brengt den man tot voortdrijvende hulpen, die hij in den troep niet noodig heeft, waar de paarden elkaar naloopen. De geheele geest van de rijkunstige opleiding moet beheerscht worden door het beginsel uit het Zwitsersche reglement in punt 237 (zie het Verslag van den Ritmeester BENTEYN bladz. 10), dat „angstig rijden verzet uitlokt bij het paard”, dat dus den man geleerd moet worden zijn wil door te zetten, vertrouwen in zijn paard te hebben en vlot in het terrein te zijn.

Die oefeningen buiten kunnen gelijktijdig dienstbaar gemaakt worden om den man de beginselen van den velddienst te leeren. Het is volstrekt onnoodig, hiermede te wachten tot

hij volgens onzen »Grondslag van het onderricht» afgericht is. Hem kan reeds geleerd worden, mondelinge berichten over te brengen, hoe hij zich gedekt door het terrein kan bewegen, hoe hij zich orienteeren moet enz. Deze oefeningen behooren dan ook geen drie kwartier, doch minstens twee uur te duren.

De Pelotonsschool te paard en de verdere opleiding in den velddienst kunnen later worden beoefend, te beginnen omstreeks Januari, op de dagen, dat het eskadron uitrukt en die oefeningen houdt, terwijl op de andere dagen de individueele oefeningen worden voortgezet.

Op de sabeloefeningen en de exercitiën te voet hoop ik bij de bespreking der oefeningen van het afgerichte personeel nader terug te komen, daar dit onderricht aan de recruten dezelfde strekking moet hebben als het onderhouden en het verder ontwikkelen van het geleerde door de andere manschappen.

Het doel der voorbereidende schietoefeningen moet zijn, den man zoo spoedig mogelijk voor de schijf te brengen, ongeveer 1 December, en niet hiermede te wachten tot hij na 6 maanden z.g. afgericht is.

Door eene dergelijke wijze van opleiding zal het mogelijk worden, dat de milicien na hoogstens 4 maanden met het eskadron kan uitrukken als dit gemobiliseerd mocht worden.

De oefeningen van het eskadron gedurende het wintertijdperk.

Reeds bij mijne vorige beschouwingen heb ik doen uitkomen, dat ik het noodig acht, ook gedurende den winter oefening te doen houden in den velddienst en het exerceeren. Onze cavalerie moet *ten allen tijde* geschikt zijn voor hare oorlogstaak en dat is zij niet, wanneer de huzaar den geheelen winter bijna niets anders doet dan manegerijden. Onze »Grondslag van het onderricht» zegt duidelijk in § 31, dat het onderricht in de verschillende scholen te paard, den velddienst, het schijfschieten en het pionieren het geheele jaar zal worden voortgezet. Toch is het eene zeer groote uitzondering, wanneer men des winters een eskadron ziet velddienst houden of terreinrijden.

Dat het ration fourage gedurende de wintermaanden feitelijk te gering is, is van algemeene bekendheid. In de reeds genoemde voordracht van den Generaal THIANGE is dit in alle opzichten aangetoond. De duur en de aard der oefeningen kunnen echter hiernaar geregeld worden. Het zou overweging kunnen verdienen om in verband met het bepaalde in art. 108 van het Reglement van Administratie in het groot eene proef te doen nemen in hoeverre aan dit bezwaar ware te gemoet te komen door in plaats van uitsluitend hooi, stroo en haver, ook andere voedingsmiddelen te doen gebruiken. VON BERNHARDI in zijn »Unsere Kavallerie im nächsten Kriege» geeft interessante bijzonderheden over eene dergelijke door hem genomen proef.

Nu ligt het evenwel volstrekt niet in mijne bedoeling, een pleidooi te houden om voor een afgericht eskadron het manegerijden des winters geheel af te schaffen. Ik geef volkomen toe, dat het voor velen, zoowel menschen als paarden, nuttig en noodig is, verkeerde gewoonten af te leeren en de houding te verbeteren.

Onze »Grondslag van het onderricht» is aangaande de winteroefeningen niet bijzonder duidelijk. Terwijl in § 31 wordt gezegd, dat velddienst, exerceeren enz. ook in dat tijdperk moeten beoefend worden, lezen we in § 35, dat men elken winter aanvangt met het rijden op deken en trens, daarna op zadel zonder beugels en eindelijk op zadel met beugels en stang. Nu stel ik mij van het exerceeren en velddienst doen op deken of zadel zonder beugels en trens niet veel voor. Iets anders is het in de manege. Dat dáár de ruiters, wier rijkunstige opleiding voltooid moet worden, op deken of zadel zonder beugels en op trens rijden, om beter de zuivere hulpen te leeren toepassen en dat enkele paarden, die nog eene bijzondere africhting noodig hebben, op trens gereden worden, is zeker noodzakelijk.

Verder lezen wij in § 33, dat de winteroefeningen (hoofdzakelijk in de besloten rijbaan) worden dienstbaar gemaakt om :

1e. de in den loop van het jaar overgekomen remonte-

paarden zoo noodig nader toe te rijden en die daarbij meer bepaald aan te passen aan de ruiters, voor wie zij voorloopig bestemd blijven;

2e. de in het vorige jaar afgerichte militie en vooral de in die termen verkeerende vrijwilligers op goede en wel gebouwde paarden verder te bekwamen om zodoende te trachten, hun rijkunstig gevoel naar vermogen te ontwikkelen, opdat zij daarna in staat geraken, minder goed gebouwde en niet zoo gemakkelijke paarden in het gelid en afzonderlijk goed te doen gaan;

3e. de uit de goede houding geraakte paarden daarin terug te brengen;

4e. eene afdeeling te vormen van goed gaande en rustige paarden voor de recruten.

§ 34 geeft verder aan, dat de ruiters in verband met hunne geoefendheid in 4 klassen worden verdeeld.

Op grond van deze bepalingen zou men licht geneigd zijn om als de bedoeling van het reglement te veronderstellen, dat voor het manegerijden het eskadron in klassen moet worden ingedeeld, die in geen verband staan met de pelotons, terwijl toch bij de oefeningen buiten elke commandant zijn onderhoorig gedeelte moet aanvoeren. Men zou dus krijgen binnen klassenverband, buiten pelotonsverband. Sommigen vatten het dan ook zoo op en dat is m. i. geheel verkeerd. Ook gedurende den winter behoort het peloton bij elkaar te blijven; de pelotonscommandant deelt zijn personeel en paarden in, hij is er voor verantwoordelijk, dat zijne afdeeling met het einde van den winterdienst zoodanig geoefend is, dat zij met vrucht aan de zomeroefeningen kan deelnemen.

Met zooveel mogelijke inachtneming van het daaromtrent bepaalde in den »Grondslag van het onderricht», komt mij de volgende regeling van den winterdienst het meest aanbevelenswaardig voor.

Gedurende dit tijdperk blijven de pelotons in hun verband. Elke pelotonscommandant formeert 2 klassen, ieder van hoogstens 12 ruiters. De eene klasso bestaat uit de miliciens en

de recruten, die pas onder de wapenen zijn gekomen, de andere uit de miliciens van het vorige jaar, de vrijwilligers, die in den loop van het jaar in dienst zijn getreden, en uit hen, die hiervoor nog in aanmerking komen. Hiermede is het grootste gedeelte van het peloton ingedeeld. De in den loop van het jaar overgekomen jonge paarden zijn te gering in aantal om hiervan in elk peloton eene afzonderlijke klasse te vormen. Het komt mij dan ook oordeelkundig voor, deze, wat hunne verdere africhting betreft, samen te voegen in eene klasse, die onder een afzonderlijken instructeur, den eskadronscommandant zelf of den luitenant, die daarvoor de meeste geschiktheid heeft, wordt gesteld. De ruiters worden evenwel aangewezen door de pelotonscommandanten, terwijl zij, behalve voor dat rijden, geheel onder toezicht staan van het kader van het eigen peloton. In verband hiermede zoude het zeer gewenscht zijn, *dat de africhting der jonge paarden bij de depots zoodanig geregeld werd, dat zij voortaan op 1 October als afgericht bij de veldeskadrons overgingen en niet ongeveer Juli, Augustus.*

Meestal ziet men nog op dezelfde wijze eene klasse paarden samengesteld, die z. g. verbeterde dressuur noodig hebben. In het algemeen komt mij deze regeling niet wenschelijk voor. De meeste paarden, welke die verbeterde dressuur zouden behoeven, zijn klevers en voor deze haalt het manege rijden al heel weinig uit; de oudere paarden, die door eene minder goede houding hiervoor in aanmerking zouden komen, zijn vrij wel niet meer te verbeteren en de enkele jonge paarden, in wier houding nog wel verbetering is te brengen, kunnen even goed in de klasse jonge paarden gereden worden. Voor de klevers en lastige heete paarden is het m. i. beter, dat deze door goede ruiters uit de eigen pelotons afzonderlijk naar buiten gereden worden, dan leeren zij hunne kwade gewoonten spoediger en beter af.

Behalve de reeds genoemde categorieën van menschen en paarden acht ik het noodig, bij elk eskadron te beschikken over een aantal vast aangewezen z.g. officierspatrouille-paarden.

Deze paarden dienen gedurende het geheele jaar een ration van 6 K.G. haver te krijgen en niet in de manege te worden gereden. De oefening der ruiters bestaat voornamelijk in het terreinrijden, overwinnen van hindernissen, het uitzenden met bepaalde opdrachten, ook afzonderlijk, het overbrengen van berichten over groote afstanden, ook met behulp van post-duiven, het maken van marschen enz., terwijl zij des zomers de zwaardere oefeningen van het eskadron kunnen medemaken. Op deze wijze zal men bij het regiment steeds beschikken over een voldoende aantal ruiters en paarden, die voor bovengenoemde doeleinden uitstekend geschikt zijn.

Blijven er na dit alles nog menschen over, dan late men die hunne paarden buiten rijden en zende hen uit met verschillende opdrachten, terwijl de eventeel overschietende paarden voor vaste ruiters dienen te worden ingedeeld en niet voor de recruten, hetgeen de »Grondslag van het onderricht" aangeeft. Deze, die in den eersten tijd hunner opleiding zooveel moeten leeren, zullen toch ook spoedig eenige uren per dag te paard doorbrengen. M. i. komen daarvoor in de eerste plaats in aanmerking de ruiters der andere klassen, die dan ook een vast paard voor het buitenrijden zouden hebben.

Over het rijden der jongste klasse heb ik mijne meening reeds gezegd. De andere klasse kan zeer goed dienen voor den arbeid, genoemd onder 2e en 4e van § 33 »Grondslag van het onderricht".

In verband met deze beschouwingen komt het mij wenschelijk voor, het begin van den winterdienst te doen samenvallen met den datum van opkomst der militie.

Neemt men in aanmerking, dat voortaan op 1 October bijna eene geheele lichte militie met groot verlof zal gaan, dan zal het wel geen nader betoog behoeven om te doen inzien, dat gedurende die maand de sterkte van het afgerichte eskadron zoodanig verminderd is, dat de gewone zomeroefeningen niet meer op denzelfden voet gehouden kunnen worden als voorheen. Het gevolg hiervan zou ook zijn, dat op het tijdstip, waarop de jongste miliciens met

het eskadron mede kunnen uitrukken (op het laatst 1 Februari) het geheele eskadron van af dien datum op de grootste sterkte aan de oefeningen kan deelnemen; een toestand, die nu eerst met April intreedt.

De oefening van het eskadron gedurende den winterdienst, voor zoover het uit afgericht personeel bestaat, stel ik mij als volgt voor: eenmaal per week uitrukken voor velddienst of exerceeren, eenmaal per week schijfschieten, eenmaal per week inspectie, drie dagen manegerijden.

Om alle oefeningen goed tot haar recht te doen komen, is het wenschelijk, dat de pelotonscommandanten steeds hunne geheele pelotons oefenen en dat die niet dagelijks verzwakt worden door wachten, corveën enz. Daarom is eene regeling, zooals die bij het 3e regiment Huzaren is toegepast geworden, m. i. aan te bevelen, n.l. om alle wachten enz., die op een bepaalden dag door een eskadron gegeven moeten worden, uit hetzelfde peloton te nemen. Hierdoor hebben de 3 overige pelotonscommandanten dien dag hunne complete pelotons ter beschikking. Het personeel, dat overblijft van het peloton, dat z.g. op wacht is, rijdt op de dagen, dat de andere pelotons in de manege zijn, buiten. Die dagen geven dan uitstekend de gelegenheid, het kader op te leiden tot patrouillecommandanten, waardoor de oefeningen van het eskadron in den velddienst gedurende den zomer zeer gebaat zijn. De pelotonscommandant kan zelf de leiding dier instructie op zich nemen, in het begin zelfs de eskadronscommandant; hij kan hen uitzenden afzonderlijk of te zamen, oefening houden in het kaartlezen, terreinrijden enz.

Het exerceeren gedurende den winterdienst zal voornamelijk moeten bestaan uit het langzamerhand op adem brengen der paarden, het rijden op afstanden, met tusschenruimten en afzonderlijk, benevens het springen en de oefening met de wapenen, terwijl de Pelotonsschool kan beoefend worden in den tijd, dat de recruten zoover zijn gekomen, dat zij op die dagen met het eskadron kunnen uitrukken. De oefeningen in den velddienst moeten natuurlijk in verband met de

weersgesteldheid geschieden en kunnen in het bijzonder dienen tot opleiding van het kader.

De andere oefeningen, gedurende het wintertijdperk te houden, gymnastiek, schermen, exercitie te voet, theorie, pionieren, voltige, pakken en zadelen, kunnen allen eveneens onder toezicht of persoonlijke leiding der pelotonscommandanten plaats hebben. Ook hierbij behoort individueele instructie op den voorgrond te staan. Bij de theorieën moet de velddienst den hoofdschotel vormen; des zomers is hier te weinig tijd voor en moet men meestal volstaan met eene bespreking der gehouden oefeningen. Eene nalezing van de wenken, hieromtrent door den Ritmeester VAN DER WEDDEN gegeven in zijne in het jaar 1885 in deze Vereeniging gehouden voordracht, kan nog altijd worden aanbevolen; evenzoo van het artikel, voorkomende in het »Militär Wochenblatt" No's. 59 tot en met 61 van 1905: »Ueber Ausbildung des Kavalleristen". Op het aanschouwelijk onderwijs kan niet te veel de nadruk worden gelegd.

Alleen over de exercitie te voet nog eenige woorden. Aan deze oefeningen, waarvoor in den zomer niet veel tijd beschikbaar zal zijn, moet zeer veel zorg worden besteed, zonder daarom het doel voorbij te streven. Het heeft n.l. weinig nut om met afgericht personeel drie kwartier achtereen de oefeningen met de karabijn te houden, die in de Ruitersschool zijn voorgescreven. Die oefeningen zijn zoo gering in aantal en zoo eenvoudig, dat het niet noodig is, daaraan veel tijd te besteden.

Hetzelfde geldt ook grootendeels voor de *sabeloefeningen*. Wanneer men het trekken, opsteken, presenteeren, in den arm nemen en gereed nemen van de sabel uitzondert, moeten de resultaten dezer oefeningen zoodanig zijn, dat de ruiter — als voorbereiding te voet — doch vooral te paard, zijn wapen behoorlijk weet te gebruiken. De leidende gedachte, die hierbij moet voorzitten, is dns: hoe moeten de oefeningen geleid worden, opdat de sabel een gevaarlijk wapen in de hand onzer ruiters worde?

Wanneer wij de voorgeschreven gevechtsbewegingen uit de Ruitersschool te voet en te paard hieraan toetsen, dan geloof

ik, dat deze niet geheel aan die vraag voldoen. Wij bezitten in die reglementen eene verzameling steken en houwen in terts en in quart, parades en ten slotte nog de samengestelde bewegingen, die misschien, wanneer zij door eene geheele klasse zonder commando gelijk worden uitgevoerd, op een colonnewedstrijd eene aardige figuur kunnen maken, doch waarvan het practische nut zeer gering is.

Willen de sabeloefeningen aan haar doel beantwoorden, dan dient, meer dan tot nu toe het geval is geweest, de nadruk te worden gelegd op het *offensief* en komt het mij gewenscht voor, de parades uit de Ruitersscholen te doen verdwijnen, ook omdat eene parade in de lucht als oefening weinig vruchten draagt. In het handgemeen komt het er m. i. slechts op aan te *hakken*, te *houwen* (te *timmeren* zou ik haast zeggen), te *steken*, wáár men kan, zoo noodig door alle parades van den vijand heen. Hiertoe hebben wij in de eerste plaats noodig een min of meer goed gespierden arm, hetgeen een ieder bereiken kan door dagelijksche oefening met de modelsabel, al duurt het maar kort; vervolgens de routine van het schermen, ten einde in hetzelfde oogenblik te denken en te handelen en een geoefend oog te krijgen om vlug te zien, waar men het best kan treffen. Voor het handgemeen is massa maal snelheid hoofdzaak en er is geene quaestie van weren; in het afzonderlijk gevecht geldt de gulden regel: »de eerste klap is een dualder waard”. *Een vijand, die zich door een resoluten aanval bedreigd ziet, is geneigd zich te dekken en daardoor reeds half verloren.*

Het weren moet dus alleen in de schermzaal beoefend worden, eerst met de lichte sabel, daarna met de zware als proef op de som; indien de parade met deze laatste niet op de juiste wijze geschiedt, heeft men na twee of drie harde slagen een lammen pols.

Wat m. i. den ruiter geleerd moet worden om tot het groote doel te geraken, is:

a. Te voet:

1e. Schermen met de lichte sportsabel volgens een eenvoudig reglement, dat verband houdt met de vechtkunst, d. i. het

schermen met de modelsabel, zoodat we niet, zooals nu, onzen tijd moeten zoek brengen met het instudeeren van een ingewikkeld, lijvig boekdeel. Hierbij vooral veel trekken.

2e. Hard leeren slaan, diep leeren steken, zuiver leeren richten met de zware sabel, o. a. op voorwerpen.

3e. Trekken met de zware sabel, zoodra de ruiter eenige handigheid met de lichte sabel verkregen heeft.

b. Te paard:

1e. Afzonderlijk veel oefening in alle gangen op enkele voorwerpen op verschillende hoogten.

Voor het houwen kan men een houten blok gebruiken, geveerd als en in den vorm van een kolbak, met een gat in den onderkant; dit blok rust door middel van een houten pen op een verticalen paal. De houten pen is van eene zoodanige dikte, dat om haar met de modelsabel door te slaan eene vrij groote kracht noodig is, terwijl de lengte ervan 2 d.M. bedraagt, doch kleiner wordt naarmate de geoefendheid van den man toeneemt. De hoogte boven den grond van den kolbak neemt men gelijk aan de hoogten boven den grond van een ruiter te paard en te voet.

Ringsteken, het wegslaan van een kleinen houten bal op den grond en het steken naar eene horizontale schijf van ± 3 d.M. middellijn dienen tot verdere oefening, afgewisseld met een enkelen sprong over een heg of muur.

2e. Gezamenlijke oefening van een peloton in front op eene linie voorwerpen of poppen met onderdeelen, die stuk of door te hakken zijn, houten tusschenstukken enz., waarin veel variatie gebracht kan worden.

3e. Schermen te paard, met de korfsabel en esschenhouten buigzame klingen.

Ook de paarden dienen aan deze oefening gewend te zijn, zoodat zij niet schrikken, keeren, stijgeren enz.

De dagelijksche gewoonte van een ieder om zich een half uur of een kwartier met zijn wapen te oefenen, geeft hem in betrekkelijk korten tijd de noodige spierkracht en handigheid.

Organiseert men nu bijv. eenmaal per jaar een wedstrijd in sabelvechten te paard, kop- en ringsteken, vereenigd met het nemen van eenvoudige hindernissen, dan kan na eenigen tijd ook deze soldatensport meer populair zijn en de sabel in de hand van het gros onzer ruiters een meer gevaarlijk wapen, dan tot dusverre het geval was.

Niet ondienstig lijkt het mij, hierbij te vermelden, dat bij het schermen te paard, de geliefkoosde tak van sport onder de officieren van het Engelsche leger, in bijna alle gevallen, waarin de lansruiter tegen den sabelruiter optreedt, de laatste aan de winnende hand is. Wil de lans kans van slagen hebben, dan moet de ruiter voortdurend op afstand zien te blijven en zijn tegenstander aan de linker hand houden. Is een lansstoot gepasseerd of gepareerd en maakt de sabelruiter van de gunstige gelegenheid gebruik om te naderen, dan is de lansier meestal verloren, daar zijne lastige parade niet meer door een stoot kan gevolgd worden, tenzij hij vlug weg komt en op nieuw aanvalt. In verband hiermede ziet men meestal den sabelruiter in afwachtende houding, het bovenlijf iets terug, zijn paard sterk ondergebracht, de sabel in de houding »gereed-sabel" en klaar om snel vooruit te komen of te weren in terts of in quart; de rechtstreeksche aanval met de sabel gaat dan ook meestal gepaard met het wegslaan van de lans. In werkelijkheid, waar de lansruiter het er ook op toe zal leggen, het paard van zijn tegenstander te slaan of te steken, waardoor dit kan keert maken, steigeren enz., en met de lans slaat, welke bewegingen bij het schermen verboden zijn, zal de laatste vermoedelijk beter tot zijn recht komen.

De exercitie te voet met de karabijn kan uitstekend dienstbaar gemaakt worden tot beoefening van het gevecht te voet; dit geldt reeds voor de africhting der recruten. Onze »Grondslag

van het onderricht" geeft zeer terecht aan, dat in het winter-tijdperk de elementaire oefeningen in het gevecht te voet worden gehouden.

Het is m. i. altijd jammer geweest, dat eerst in de Eskadronsschool hierover gesproken werd. De elementaire opleiding dient even goed pelotonsgewijze te geschieden als de andere oefeningen.

Er is m. i. over het algemeen aan de beoefening van het gevecht te voet niet altijd die zorg besteed, die het wel verdient. Grootendeels is dit een gevolg van traditie en niet iedereen is voldoende doordrongen van het besef hoeveel meer dan vroeger het vuurgevecht der cavalerie op den voorgrond is getreden. Het gebeurt tot nog toe dan ook slechts bij hooge uitzondering, dat bij eene beschouwing dit gedeelte van de opleiding in aanmerking komt en ook deze omstandigheid draagt het hare er toe bij, het gevecht te voet stiefmoederlijk te doen behandelen. Men behoeft volstrekt zoover niet te gaan als het Engelsche reglement, dat het vuurgevecht als No. 1 beschouwt; dat zou m. i. geheel verkeerd zijn. Men leze hierover de uitspraak van den Generaal FRENCH voor de commissie van onderzoek in zake den Zuid-Afrikaanschen oorlog, er op wijzende, dat de Engelschen in dien oorlog nooit cavalerie tegenover zich gehad hebben. De sabel is en moet het hoofdwapen blijven; dat moet den huzaar worden ingeprent, maar hij moet ook leeren, van zijne karabijn een zoo groot mogelijk nut te trekken. Laten we den offensieven geest in het wapen zoo hoog mogelijk houden, laten we ons oefenen om ons te paard en met de sabel in de hand op den vijand te werpen, overal waar de gelegenheid daarvoor gunstig is, of waar zulks door den drang der omstandigheden geboden wordt, maar laten we ook erkennen, dat voornamelijk de zwakkere, en dat zal de Nederlandsche cavalerie wel meestal zijn, dikwijls, door het gevecht te paard in het open terrein te vermijden en achter défile's of terreinafscheidingen naar de karabijn te grijpen, den sterkeren vijand kan tegenhouden, die dan ook tot het vuurgevecht moet overgaan en over eene

zeer groote meerderheid zal moeten beschikken om zijn doel te bereiken. Juist met de tegenwoordige vuurwapenen met het rookzwakke buskruit zal dikwijls aan kleine afdeelingen, patrouilles, de gelegenheid geboden worden, wanneer zij een groot open terrein vóór zich hebben, door het afgeven van enkele schoten, een gevoel van onrust bij den tegenstander te veroorzaken, daar deze niet weet, van waar en door wie die schoten worden afgegeven.

Het ligt niet in mijne bedoeling, alle gevallen te bespreken, waarin de cavalerie tot het gevecht te voet kan overgaan; men leze hierover o. a. VON BERNHARDI »Unsere Kavallerie im nächststen Kriege», waarin zoo overtuigend op de verhoogde beteekenis ervan gewezen wordt. Onze Eskadronschool geeft ook tal van gevallen aan, waarbij ik nog wel zou wenschen vermeld te zien »ondernemingen tegen de vijandelijke verbindingen», terwijl m. i. in het gevecht der verbonden wapens een optreden te voet op de flank of zelfs in den rug van den vijand groote gevolgen kan hebben.

Ook kan ik mij zeer goed voorstellen, dat tegen eene dreigende omtrekking de beschikbare cavalerie wordt aangewend, die zich snel verplaatsen kan en den vijand, zij het dan ook tijdelijk, een tegenstand kan bieden, waarop hij niet bedacht was.

Hoe men in het buitenland over het gevecht te voet denkt, moge blijken, behalve uit het Engelsche reglement, o. a. uit »L'Evolution de la cavalerie moderne» van P. S. en het zoo even genoemde werk van den Generaal VON BERNHARDI, waarin we ongeveer het volgende kunnen lezen: »Veelal zegt men, dat de cavalerie geen hardnekkig gevecht te voet mag »leveren en door gebruik te maken van hare beweeglijkheid »de bezette punten moet trachten te omtrekken.

»Deze bewering is niet altijd juist. In de eerste plaats gaat »het natuurlijk niet op tegenover een doel, dat niet zonder »gevecht te voet bereikt kan worden of wanneer het om »tijdwinst te doen is, maar ook in andere gevallen zal het »niet altijd oordeelkundig zijn, steeds tot omtrekking over

ste gaan. Iedere omtrekking maakt n. l. het eigen front »vrij, ontbloot de eigen verbindingen, biedt den tegenstander »de flank en geeft hem zoodoende kans op tactisch succes. »De theorie, dat de cavalerie steeds moet omtrekken, kan in »de practijk niet worden uitgevoerd, gedeeltelijk uit tactische »en strategische overwegingen, gedeeltelijk met het oog op »tijd, de krachten der paarden en de volgende troepen”.

Op eene andere plaats in hetzelfde werk kunnen we ongeveer lezen : »Ik ben absoluut niet van meening, dat afgezeten ruitèrij »alleen maar tegenover minderwaardige infanterie succes kan »hebben en dan nog onder bijzonder gunstige omstandig- »heden. Wel heeft de infanterie betere oefening in het vuren, »vooral op de groote afstanden en grondiger opleiding in het »sterrein en zijn de vuurleiding en vuurdiscipline in *tijd van »vrede* beter dan bij de cavalerie, doch de resultaten van het »gevechtsschieten der infanterie en der cavalerie verschillen »niet zooveel, dat op grond hiervan eene meerderwaardigheid »der infanterie voor het gevecht te bewijzen zoude zijn. Verder »moet niet uit het oog worden verloren, dat er omstandigheden »zijn, die de cavalerie in dit opzicht boven de infanterie »stellen. Wij hebben n.l. menschen, die langer in dienst zijn, »veel minder reservisten, terwijl het kader, behalve dat het »grootendeels uit vrijwillig dienenden bestaat, bovendien talrijker »is, waardoor zijn invloed op de ondergeschikten zich veel »intensiever kan doen gevoelen. Tevens zal men bij de cavalerie »over het algemeen minder z.g. Drückeberger vinden dan bij »de infanterie en wel, behalve om de zoo even genoemde redenen, »omdat bij een ieder het streven zal bestaan, zich niet van »zijn paard te laten scheiden en er voor hem, alleen door »zich bij zijne afdeeling te houden, de zekerheid bestaat, dit »weder te bereiken. Op grond van dit alles, geloof ik, dat »men van onze cavalerie kan zeggen, dat zij in staat is, »het tegen de beste infanterie op te nemen, dat zij zich »tegenover minderwaardige infanterie steeds overmachtig mag »gevoelen”.

Men kan het nu met deze beschouwingen meer of minder

eens zijn, wat betreft de Nederlandsche cavalerie, wij zullen er toch op moeten rekenen, dat wij in werkelijkheid overmachtige vijandelijke ruitery tegenover ons zullen krijgen en van deze kunnen we, op grond van dergelijke door toonaangevende schrijvers geleverde beschouwingen, verwachten, dat zij er niet tegen op zal zien, tot het gevecht te voet af te stijgen. Daarom dienen wij onze opleiding zoodanig te regelen, dat onze huzaren met vol vertrouwen op hunne karabijn den vijand ook te voet durven afwachten en, als de gelegenheid er zich voor aanbiedt, aan te vallen. Het is verkeerd, zelf altijd te verkondigen, dat een afgezeten huzaar minder waard is dan een infanterist en al denkt men dit, toch moet men bij den troep de meening vestigen, dat het niet zoo is.

De ondervinding heeft ook mij geleerd, dat een huzaar niet slechter behoeft te schieten dan een infanterist, als aan zijne schietopleiding even veel zorg wordt besteed en het is mijne overtuiging, dat de beschouwingen, die de Generaal VON BERNHARDI over de waarde van afgezeten cavalerie geeft, ook op de Nederlandsche ruitery van toepassing *kunnen* zijn.

Het gevecht te voet moet dan ook van den beginne af stelselmatig beoefend worden en een huzaar heeft even goed als een infanterist eene elementaire opleiding noodig. Na korten tijd in dienst te zijn, behooren de recruten reeds oefening te krijgen in het gevecht te voet; wij moeten, even goed als bij de infanterie, de opleiding van de groep in het terrein beoefenen, het leeren gebruik maken van het terrein, afstanden schatten, de opleiding tot zelfstandig schutter.

Treedt de huzaar in het gevecht te voet op, dan is hij infanterist. Voor het vlug op- en afzitten is het voltigeeren op gezadelde en bepakte paarden eene uitstekende voorbereiding.

Als het eskadron met de oefening in het vuurgevecht begint, moet de elementaire opleiding geëindigd zijn. Men zal nu dikwijls zeggen, dat er voor dit alles geen tijd genoeg is, doch met goeden wil is die wel te vinden, mits men onpractische zaken achterwege laat. Daarom zou ik het grootste

gedeelte der exercitie te voet willen doen bestaan uit oefening in het gevecht te voet; verder kan men de velddienstoefeningen er op inrichten en dikwijls, bijv. wanneer een peloton op veldwacht staat, dezen tijd benutten.

Een eerste vereischte bij dit alles is, dat het kader en vooral de officieren geheel op de hoogte zijn.

Daarom zou het m. i. aanbeveling verdienen, gedurende enkele jaren tijdens de wintermaanden eenige officieren der infanterie bij de cavalerie werkzaam te stellen, ten einde bij de opleiding in het vuurgevecht behulpzaam te zijn. Vooral in dien tijd zal dit op geene groote bezwaren stuiten, te meer daar er geen enkel cavaleriegarnizoen is, waar ook geene infanterie aanwezig is.

Gaan we na, hetgeen ons reglement, d. i. de Eskadronsschool, vermeldt omtrent de oefening in het gevecht te voet, dan vinden we daarin voor de opleiding der schutters en der groepen slechts algemeene bepalingen. Voor het formeeren der tirailleurlinie zijn wel commando's voorgeschreven, de duidelijkheid van hetgeen op die commando's gebeuren moet laat m. i. veel te wenschen over, in het bijzonder wat betreft afdeelingen grooter dan een groep. Voor het verspreiden van 3 pelotons zal men bijv. kunnen commandeeren: »op de rechter groep van het rechter peloton op het midden verspreiden." Wat moet nu hierop gebeuren? De rechter groep van het rechter peloton kan uit het midden verspreiden. Moet de linker groep van dat peloton ook uit het midden verspreiden of moet die dat links doen? En dan de andere pelotons? Men zou nog heele andere variaties kunnen maken, bijv. »op de rechter groep van het 2e peloton links verspreiden". Een gemakkelijk op te lossen puzzle is dit niet en toch geeft ons reglement aanleiding tot zulke vraagstukken. Zou het niet eenvoudiger zijn, wanneer de pelotons eerst uit elkaar werden gebracht? De uitlegging, die de Eskadronsschool aan de voorgeschreven commando's geeft, munt uit door soberheid. We lezen daarin, dat op het commando » $\frac{\text{uit het midden}}{\text{links, rechts}}$ = verspreiden", bij een of meer pelotons voorafgegaan door :

„op de ° groep” of „op de ° groep van het ° peloton”,

de linie wordt geformeerd, zich wat afstand en richting betreft, regelende op het midden of op dat der aangegeven groep. Het verspreiden der groepen of pelotons geschiedt stilstaande zijwaarts, in beweging zijnde gelijktijdig voor- en zijwaarts; de ruiters van het tweede gelid plaatsen zich daarbij steeds links van hun voorman. Over tusschenruimte tusschen de groepen en de pelotons wordt in het geheel niet gesproken. Nu zou men uit het reglement de conclusie kunnen trekken, dat bij eenige verspreide pelotons geene ruimte tusschen de verschillende afdeelingen is en dat kan toch niet de bedoeling wezen. Het zal toch wel in de meeste gevallen voorkomen, dat niet alleen pelotons, maar zelfs groepen, gebruik makende van de dekking, die het terrein aanbiedt, met betrekkelijk groote tusschenruimten zullen optreden. Het reglement geeft verder aan, dat de tusschenruimten der tirailleurs bij aanvallende bewegingen $1\frac{1}{2}$ à $2 \times$ bedraagt, terwijl in verdedigende stellingen $1 \times$ genomen wordt, tenzij hierbij de frontbreedte moet worden uitgebreid. Het wil mij voorkomen, dat die voor aanvallende bewegingen vast voorgeschreven en voor andere gevallen normaal vastgestelde tusschenruimten niet moesten worden opgegeven. Juist bij de cavalerie, die dikwijls door over eene groote breedte vuur af te geven, den tegenstander zal trachten te misleiden omtrent hare sterkte, zullen de tusschenruimten dikwijls vrij groot en niet normaal vast te stellen zijn en zou het aanbeveling verdienen, de grootte steeds in het commando op te nemen.

Voor het peloton komt mij de volgende regeling het eenvoudigste voor.

Na het afstijgen plaatsen de ruiters zich op twee gelederen en nemen daarbij dezelfde plaatsen in, die zij in het peloton in linie hadden. De korporaal van het middenrot met de achter en rechts van hem staande manschappen behooren tot de rechter groep, de links van het middenrot staande tot de linker groep. De rechts ongedekte wachtmeester is commandant

van de rechter groep, de links ongedekte korporaal commandant van de linker groep, tenzij de opsluitende onderofficier niet als commandant der handpaarden optreedt (hetgeen bij het afstijgen van meerdere pelotons kan geschieden) in welk geval deze het commando der linker groep op zich neemt. Hierdoor wordt het indeelen der groepen en het aanwijzen der groepscommandanten, hetgeen volgens § 94 der Eskadronsschool na het afstijgen moet gebeuren, overbodig.

Om het peloton te doen verspreiden worde gecommandeerd :
 »op . . . X verspreiden, richting . . .”.

Op dit commando nemen de ruiters der linker groep naar links, die van de rechter groep naar rechts de bevolen tusschenruimte, de manschappen van het tweede gelid van de linker groep zich daarbij links en die der rechter groep zich rechts van hun voorman plaatsende. De rechter vleugel van de linker groep neemt zijne tusschenruimte van den korporaal van het middenrot.

Wil men tusschen de groepen grootere tusschenruimte hebben, dan kan dit van te voren worden aangegeven.

Eene eigenaardige bepaling lezen we in § 96, dat de in beweging zijnde tirailleur bij het halt houden staan blijft, terwijl hij bij het knielen of liggen dekking zoekt. Waarom niet voorgeschreven, dat hij dadelijk dekking zoekt, door zich zoo noodig neêr te werpen? Volgens § 97 wordt uitsluitend tirailleurvuur afgegeven van 1200 M. of tot en met standvizier. M. i. is het noemen van dien afstand van 1200 M. onnoodig, te meer daar een paar regels verder ook gesproken wordt van vuur, dat, al is het bij uitzondering, op groote afstanden kan worden afgegeven.

Terwijl nu in de Eskadronsschool alleen gesproken wordt van langzaam en snelvuur, vinden we in de Ruitersschool te voet eenige bladzijden gewijd aan het beoefenen van het vuren op commando. Het komt mij voor, dat dit laatste geheel onnoodig is. Maakt men geen gebruik van salvovuur, dan behooren ook de commando's »Aan”, »Vuur” en »Zet-af” niet bij de opleiding gebruikt te worden.

Het ware in het algemeen wenschelijk, dat bij eene eventuele herziening onzer reglementen voor het elementaire gedeelte van het vuurgevecht ook te rade werd gegaan bij het infanterie-reglement en tevens dat het in de Pelotons-school werd opgenomen, evenals zulks bij de infanterie in Reglement I geschiedt.

Eene enkele opmerking wensch ik nog in het midden te brengen omtrent de schietoefeningen. In de meeste gevallen zal de cavalerie op vrij groote afstanden het vuur openen en dit, wanneer de vijand op \pm 500 M. genaderd is, moeten staken, als zij nog veilig hare paarden wil bereiken, behalve natuurlijk in die gevallen, waarin zij door hare opdracht, gedwongen is, het gevecht tot het uiterste vol te houden, of waarin het terrein haar in de gelegenheid stelt, den vijand tot op de kleinste afstanden te kunnen blijven beschieten. Daarom zou ik het wenschelijk achten, meer oefening te doen houden op die afstanden, waarop men in werkelijkheid het meeste vuur zal moeten afgeven, en indien de gelegenheid hiertoe ontbreekt, veel te doen richten op verwijderde voorwerpen. Dan heeft men ten minste kans, dat, als de man op de kleinere afstanden goed schiet, hij het, door de gewoonte van het richten, op de grootere ook zal doen.

Over den *velddienst* en het *exerceeren* zal ik betrekkelijk kort zijn, omdat er ook in onze militaire litteratuur zooveel hierover geschreven is, dat het mij moeilijk zou vallen, hieromtrent veel nieuws ten beste te geven. Met eene bespreking van ons voorschrift op den *velddienst* zal ik mij dan ook niet inlaten.

Reeds de Ritmeester VAN DER WEDDEN wees er in zijne voordracht op, dat de *velddienst* voor ons wapen het belangrijkste gedeelte der oefeningen moet vormen. Zijne opmerkingen over de opleiding in dezen tak van dienst verdienen nog in alle opzichten de aandacht.

Wij moeten ons geene illusies maken van groote ruitergevechten, daarvoor is onze cavalerie te zwak en kunnen wij

te weinig missen. De omstandigheden zullen dan ook zeer gunstig of dringend moeten zijn om het er op te wagen, een groot gedeelte van ons wapen aan de onzekere kansen van een dusdanig gevecht bloot te stellen, vooral omdat onze vijand bijna zeker eene zeer overmachtige cavalerie zal hebben. Onze werkzaamheid zal grootendeels elders liggen, in samenwerking met de andere wapens, het verrichten van den veiligheids- en verkenningdienst, het goed overbrengen van berichten, het vasthouden en vermeesteren van terreinvoorwerpen en défilés, het maken van snelle marschen, ondernemingen tegen de vijandelijke verbindingen, vervolging en dekking van den terugtocht; in het algemeen in het uitvoeren van de opdrachten, die de velddienst aan de cavalerie stelt. Gaat men van dit principe uit, dan dient men ook den velddienst als No. 1 te beschouwen en zooveel men kan partij te trekken van de gelegenheid, die zich in de verschillende garnizoenen aanbiedt om ieder op de hoogte van zijne taak te brengen. Ik bedoel hiermede o.a., dat, hoewel in alle cavalerie-garnizoenen ook andere wapens aanwezig zijn, het met elkaar in verband oefenen toch betrekkelijk zoo weinig gebeurt. Het zijn bijna alleen de manoeuvres op grootere of kleinere schaal, die door de chefs der korpsen of hogere bevelhebbers worden gelast, waarbij die samenwerking plaats heeft. Maar dat een eskadronscommandant zelfstandig afspreekt met een compagniescommandant om in verband met elkaar eene oefening te houden, is nog altijd uitzondering. En toch zou dit zooveel nut hebben. Het behoeven geene ingewikkelde onderstellingen te zijn; hoofdzaak is, dat de huzaar werkelijke troepen ziet en zich een denkbeeld weet te vormen van hunne sterkte, beweging, opstelling, vechtwijze enz. De meeste onzer oefeningen hebben tot grondslag het gevecht van cavalerie tegen cavalerie. Wel worden in de nit te geven onderstellingen somtijds ook andere wapens vermeld, doch de voorstelling ervan geschiedt bijna altijd door middel van enkele vlaggen. En daardoor krijgt een huzaar geen indruk van de sterkte, opstelling enz. der andere wapens, hetgeen hij toch zoo zeer

noodig heeft om bekwaam te zijn voor zijne belangrijkste taak, zijn dienst als verkenner. Meestal ziet hij eerst bij de manoeuvres werkelijke troepen tegenover zich en dan is het te laat om met de instructie te beginnen.

Ook de opleiding in den velddienst behoort zooveel mogelijk individueel te geschieden. Oefeningen als marschveiligheidsdienst, waarbij 1 peloton voortroep is en de rest van het eskadron achteraan rijdt, hebben voor het gros der menschen weinig nut. Hebben de oefeningen gedurende het wintertijdperk plaats gehad op de wijze als hiervoren is aangegeven, dan bezit ieder pelotonscommandant bij den aanvang van den zomerdienst in zijn kader een aantal instructeurs en hoe meer instructeurs, hoe meer individueel de opleiding kan plaats hebben.

Het welslagen van elke verkenning hangt, behalve van het paard, welks uithoudingsvermogen en snelheid de uitvoering der opdracht mogelijk moet maken, in de eerste plaats af van den commandant, die de ziel is der verkenning, die ziet en oordeelt, en in de tweede plaats van den ruiter, die zijn commandant bewaakt, hem verdedigt, in sommige gevallen door zijn offensief in staat stelt, de beweging voort te zetten; die de berichten moet overbrengen. Ieder zal begrijpen, aan welke hooge eischen de commandant, de ruiters en de paarden der z. g. officierspatrouilles moeten voldoen. Van daar ook de wenschelijkheid om bij elk eskadron een zeker aantal menschen en paarden te hebben, die speciaal daarvoor opgeleid zijn. Maar ook de gewone huzaar mag daar niet ver achter blijven. In de vele belangrijke opdrachten, die hem te velde kunnen worden toevertrouwd, is hij dikwijls geheel alleen of in gezelschap van slechts enkele kameraden. Altijd blootgesteld in zijn dienst op patrouille, post, als ordonnans, om te vallen door den kogel van een onzichtbaren vijand, moet hij een hoog plichtsgevoel hebben om zijne taak in alle omstandigheden en zonder zwakheid te kunnen vervullen.

Van hem wordt geëischt verstand, initiatief, koelbloedigheid, stoutmoedigheid. Daarom is het zoo zeer noodig, dat wij al het mogelijke doen om de zelfstandigheid zoowel van de officieren en het kader als van den enkelen ruiter aan te kweeken.

Het Engelsche reglement legt hier in het bijzonder den nadruk op, door reeds bij de beschrijving van de methode van africhting te bepalen, dat elke man afzonderlijk moet worden uitgezonden op groote afstanden, 50 à 60 mijl, voorzien van geld of bons, waarop levensmiddelen voor zich en zijn paard te verkrijgen zijn. In het hoofdstuk »Opleiding in den verkenningsdienst» wordt hierop teruggekomen en o. a. gezegd, dat intelligente menschen met twee te gelijk, minder ontwikkelden juist alleen moeten worden uitgezonden tot het uitvoeren van bepaalde opdrachten, ten einde hen op die wijze te leeren zelfständig te denken en te handelen. Het ware te wenschen, dat ook bij ons in die richting gehandeld werd. Gedurende het geheele jaar kunnen dagelijks enkele ruiters of patrouilles, ook des nachts, al of niet voorzien van eene kaart, calque of ruwe schets, met bijzondere opdrachten worden uitgezonden. Hierdoor zal wel personeel aan den gewonen dienst onttrokken worden, doch men verkrijgt dan tevens de gelegenheid, anderen en ook enkele huzaren op te leiden in het vervullen van den naast hooger rang dan dien, welken zij bekleeden. § 38 van onzen »Grondslag van het onderricht» vermeldt wel, dat in het zomerseizoen oefeningen met de vleugelrotten zullen worden gehouden, ten einde de luitenants benevens de onderofficieren en korporaals te bekwamen in hetgeen zij in de Eskadrons- en Regimentsschool te verrichten hebben en hen tevens op te leiden voor den naast hooger rang. M. i. is deze bepaling echter te beperkt en moeten alle luitenants en de onderofficieren, die als zoodanig dienst doen, van tijd tot tijd een werkelijk eskadron commandeeren en moeten alle onderofficieren als werkelijk pelotonscommandant leeren optreden. Het is een groot verschil, vóór een compleet eskadron of peloton te rijden of vóór eene

dergelijke afdeeling, samengesteld uit huzaren, die lijntjes vasthouden, welke opgerold kunnen worden en waarbij nooit gedrang ontstaat. En niet alleen bij het exerceeren, ook bij de velddienstoefeningen moest dit het geval zijn; in werkelijkheid zullen bijv. vele luitenants gebruikt worden voor officierspatrouilles. Hunne pelotons moeten dan toch ook door onder-officieren worden gecommandeerd.

Over het patrouillerijden nog een enkele opmerking n.l. over den marschvorm. Ofschoon natuurlijk eene vaste indeeling niet mogelijk is, daar die afhangt van verschillende omstandigheden, zoo bestaat toch bij velen de opvatting, dat de commandant zich op eenigen afstand, bijv. 50 M., laat beveiligen door een paar ruiters. Een dergelijken marschvorm als schema acht ik verkeerd. Stoot eene dergelijke patrouille op een vijand, die dadelijk aanvalt, dan is de practijk, dat die twee voorste manschappen dadelijk keert maken en tegen hunne eigen patrouille inrijden. De commandant behoort aan het hoofd met een enkelen handigen man bij zich.

Alleen op die plaats is hij in staat, dadelijk de maatregelen te nemen, die de toestand van het oogenblik noodig doet zijn, en stoot men op den vijand, dan is hij de eerste, die aanvalt, de anderen volgen hem wel. Is het wenschelijk, bepaalde punten te doen verkennen, dan kan hij daarheen altijd een of meer ruiters dirigeeren.

Bij verschillende oefeningen, vooral op de kaart, hoort men zoo dikwijls, dat berichten per telegraaf worden overgebracht. Dit zal nu wel gaan, zoolang de telegrafisten hun dienst waarnemen, doch wanneer die eens verdwenen zijn? Dan zullen wij het zelve moeten doen en hoeveel officieren kunnen telegrafeeren? Zoo goed als niemand. Ik zou het dan ook een groot voordeel achten, indien onze officieren hierin eenige bekwaamheid verkregen. In elk garnizoen is een telegraafkantoor en mij dunkt, dat het niet tot de onmogelijkheden behoort, hier enkelen het practisch telegrafeeren te onderwijzen.

In de kazerne zou men enkele toestellen moeten hebben, waarop de gewoonte kon onderhouden worden en door middel waarvan de geoefenden aan de anderen instructie kunnen geven. Door twee lokalen telegrafisch met elkaar te verbinden, zou men van tijd tot tijd ook werkelijke berichten kunnen overseinen.

Worden bij de verrichtingen in den velddienst hooge eischen gesteld aan kader en gewone huzaren, hoeveel meer nog geldt dit voor den cavalerieofficier. Voor het goed vervullen van zijne taak als patrouillecommandant reeds moet hij beschikken over een helder oordeel, dapper, koelbloedig en toch voorzichtig zijn, veel energie en durf van verantwoordelijkheid bezitten, bovendien bestand zijn tegen groote vermoeienissen en een vlot terreinruiter zijn. Men zegt wel eens, dat van alle wapens de cavalerieofficier het dichtst bij den stafofficier moet staan. Hij moet, behalve dat hij geheel op de hoogte is van het eigen wapen, vertrouwd zijn met de vechtwijze en de eigenaardigheden der andere wapens, ten einde in staat te zijn, zich in den algemeenen toestand in te denken en daardoor zelfstandig te kunnen handelen; hij moet uit eene verzameling van waarnemingen de sterkte, vermoedelijke voornemens, den toestand van den vijand weten te beoordeelen en hieruit de gevolgtrekkingen weten te maken, waarnaar hij zijne verkenning moet regelen. Het is in die richting, dat m. i. de verdere ontwikkeling onder cavalerieofficieren moet worden geleid en het zijn o. a. de wetenschappelijke bijeenkomsten gedurende den winter, die voor het theoretische gedeelte als van zelf aangewezen zijn. Hier vinden de hoofdofficieren o. a. een gedeelte van hun werkkring, daarbij gebruik makende van de krachten, die zij in het eigen officierskorps vinden. Dergelijke besprekingen zullen meer uithalen dan voordrachten, die meestal bestaan in het vertalen van een uit een buitenlandsch tijdschrift of boek overgenomen stukje. Voor de practijk heeft men de oefeningsritten te leiden door de hoofdofficieren en waarbij ieder een hooger commando kan krijgen,

dan hij in werkelijkheid bekleedt. Verder zou het zeer aan te bevelen zijn, indien onze officieren des zomers in de gelegenheid werden gesteld, de oefeningen van de andere wapens bij te wonen. Vooral in dien tijd, wanneer tal van reserve-officieren en kornetten onder de wapenen komen, bestaat daartoe alleszins de gelegenheid. Bovendien komen hiervoor in aanmerking de dagen, waarop de pelotons der betrokken officieren op wacht zijn.

Wat het terreinrijden betreft, onze officieren zijn vlot genoeg en de lust ontbreekt ook niet. Toch hoort men zoo dikwijls klagen over de weinige deelneming aan concoursen enz. Zoo werd o. a. in het weekblad »Het Paard» van 21 October 1905 de weinige belangstelling gecritiseerd, waarin zich de wedstrijd mocht verheugen om den prijs van f 600 door den Minister van Oorlog ter beschikking gesteld van de »Militaire Sport-vereening» ter bevordering en voor het onderhouden van den ruitergeest bij de officieren van het Nederlandsche en de hier te lande aanwezige officieren van het Nederlandsch-Indische leger. Slechts 7 van de 325 hadden medegebonden. Tevens werd in dat artikel gewezen op de resultaten, die op dat gebied in andere landen bereikt worden en op de bepalingen, die daaromtrent van hooger hand gegeven zijn. Ik geloof, dat die weinige deelneming voor een groot deel te wijten is aan het feit, dat wij alles met eigen paarden moeten doen. Het wordt bij ons zoo dikwijls eene quaestie van geld en dat is verkeerd. Is men niet gefortuneerd, dan is men meestal niet in de gelegenheid, te concurreeren tegen anderen, die zich duurdere en daardoor meestal betere paarden kunnen verschaffen, en ziet men er dikwijls tegen op, zijn paard te gebruiken voor wedstrijden, waardoor men kans loopt, de waarde ervan te verminderen. Bij het nagaan van hetgeen het buitenland op dit gebied presteert, moet men niet uit het oog verliezen, dat bijna overal elders de officieren op rijkspaarden aan die oefeningen deelnemen. Wel zijn wij door de laatste bepalingen omtrent het overnemen van troepenpaarden in gunstiger omstandigheden gekomen, het eenvoudigste zou zijn, onze officieren ook

van rijkswege van paarden te voorzien. Dan zal men nooit te klagen hebben over paarden, die niet goed vóór het front gaan, dan zal men de deelneming aan jachtritten, terreinrijden, afstandsritten enz. nog meer dan nu verplichtend kunnen stellen, dan zal er nooit behoeven geklaagd te worden, dat er slechts 7 officieren aan een militairen wedstrijd deelnemen.

Maar er is meer. Wordt van een officier geëischt, dat hij in alle omstandigheden zijne opdracht zoo goed mogelijk vervult, dan moet hij er niet tegen op behoeven te zien, zooveel van zijn paard te vergen, dat hij de waarde daarvan kan verminderen. Gebruikt hij een paard in 's lands belang, dan behoort ook het rijk te zorgen, dat hij er geen nadeel van ondervinde.

Thans rest mij nog enkele woorden te wijden aan ons *exerceeren*. Heb ik zoo even gezegd, dat velddienst No. 1 moet zijn, het is daarom volstrekt niet mijne bedoeling geweest, het *exerceeren* als bijzaak te beschouwen. Al kan men denken, dat aanvallen te paard — want dat is het doel van al het *exerceeren* — van voor ons betrekkelijk sterke afdeelingen tot de uitzonderingen zullen behooren, ze kunnen voorkomen en daarom moeten wij die beoefenen en goed ook. Als eerste eisch dient echter gesteld te worden, dat onze exercitiën eenvoudig zijn en met de werkelijkheid rekening houden. De tijd, die den cavalerie-commandant ten dienste staat, alvorens hij het commando »*attakeert*» uitspreekt, is meestal zoo kort, dat het uitvoeren van ingewikkelde bewegingen wel bijna altijd tot de onmogelijkheden zal behooren. Alles moet er op gericht zijn, de snelheid te vermeerderen en zooveel mogelijk de verrassing te bevorderen, niet alleen tegenover cavalerie, maar zeker ook tegenover de andere wapens, die ons in een ontzettend korten tijd met een regen van projectielen kunnen overstelpen.

Onze reglementen moeten dus eenvoudig zijn en ofschoon in de inleiding van de Regimentsschool gezegd wordt, dat de eenvoudigste vormen de beste zijn, zoo kan men over het

algemeen niet zeggen, dat onze voorschriften door die deugd uitmunten. Eene lezing van het artikel, voorkomende in »De Militaire Spectator» No. 12 van 1903 en No. 1 van 1904 door H. v. D., getiteld »Vergelijkende beschouwingen van de evolutiën van het eskadron en het regiment in de Nederlandsche, Duitsche en Fransche exercitiereglementen» verdient hierbij alleszins aanbeveling. Ten einde niet in eene herhaling te vervallen van hetgeen in dit stuk op zoo juiste wijze is behandeld, zal ik mij niet met eene uitvoerige bespreking der verschillende voorgeschreven bewegingen bezighouden.

Wanneer wij de hoeveelheid reglementen nagaan, die wij bezitten en die vergelijken met hetgeen het buitenland geeft, dan komt men tot merkwaardige verschillen. Zoo telt bijv. onze Eskadronsschool 70 en de Regimentsschool 73 bladzijden. Het Belgische »Règlement provisoire» van 1904, waarin alle scholen in één boekje vereenigd zijn, wijdt hieraan resp. 17 en 20 bladzijden. Wij hebben binnen kort ook nieuwe reglementen te verwachten, en het is te hopen, dat dan met dien eisch van eenvoudigheid meer rekening zal worden gehouden dan tot nu toe het geval is geweest.

In verband met de reorganisatie der cavalerie is de sterkte der eskadrons grooter geworden. Hiermede zal eene verandering der indeeling van de pelotons gepaard moeten gaan. Volgens de oorlogsorganisatie is het strijdend gedeelte van een eskadron, behalve de officieren en de trompetters, sterk 1 opperwachtmeester, die onder de wachtmeesters telt, 7 wachtmeesters, 16 korporaals en 94 huzaren, waaronder 2 geschikt voor wielrijder. Dat brengt ons op eene sterkte per peloton van 2 onderofficieren, 4 korporaals en 23 huzaren. In verband met die sterkte komt mij eene indeeling van het peloton, als op de bijlage I is aangegeven, aanbevelenswaardig voor. Er zijn hierbij geene ongedekten, terwijl op de vleugels van het tweede gelid ook gegradueerden zijn geplaatst. De opsluitende onderofficier en de trompetter kunnen in de colonne met pelotons op de vleugels hunner afdeeling plaats nemen,

evenals zulks in het Fransche reglement is voorgeschreven.

Uitgaande van het beginsel, dat nu reeds in onze Eskadrons- en Regimentsschool is neêrgelegd om de meeste opmarschen en het afbreken resp. naar en uit het midden te doen geschieden, komt het mij rationeel voor, dit principe ook door te voeren in de Pelotonsschool, zooals dit in het Belgische reglement is geschied, en dus van uit het midden met tweeën te doen aftellen. Op die wijze kan ook in de pelotons hij het afbreken en opmarcheeren de richting steeds op den pelotonscommandant blijven, terwijl het formeeren der linie, dat naar beide zijden geschiedt, natuurlijk tweemaal zoo vlug gaat als op de tot nu toe gevolgde wijze.

De tijd, te wijden aan de beoefening van de Pelotonsschool, kan m. i. kort zijn, vooral wanneer gedurende den winterdienst de vroeger genoemde oefeningen gehouden zijn en omdat de meeste bewegingen uit die school van zelf bij het eskadronsexerceeren in toepassing komen. Op de dagen van schijfschieten heeft men nog meestal de gelegenheid om het geleerde te herhalen. Het komt mij trouwens weinig aanbevelenswaardig voor, dat van hooger hand bindende bepalingen worden gegeven omtrent den tijd, die aan de eene of andere oefening besteed moet worden. Tot voor zeer korten tijd werkten wij nog meestal met tableaux, waarop met nauwkeurigheid was aangegeven, op welke dagen geëxerceerd, welke dagen velddienst gehouden moest worden, hoeveel uur aan de eene of andere oefening moest worden besteed. Dergelijke voorschriften acht ik niet bevorderlijk voor de zelfstandigheid van den eskadronsecommandant. Men geve hem den tijd en de vrijheid, met zijn eskadron die oefeningen te houden, die hij noodig oordeelt; acht hij het wenschelijk, in verband met de geoefendheid van den troep, de weersgesteldheid of om andere redenen, tijdelijk meer velddienst te houden dan te exerceeren of omgekeerd, men late hem daarin vrij, doch stelle den eisch, dat zijn eskadron op een vooruit bepaalden datum gereed is voor de oefeningen in hooger verband.

Hetgeen bij de Pelotonsschool vooral beoefend moet worden is het narijden van den pelotonscommandant. Achter hem moet het peloton als een gesloten blok volgen, wat er ook gebeure, ook in de Eskadrons- en Regimentsschool. Men ziet zoo dikwijls de fout maken, dat de ruiters ten einde openingen, die na het opmarcheeren in het eskadron ontstaan zijn, te vullen, gaan aansluiten naar nevenpelotons. Dit moet per se veroordeeld worden. Al is de tusschenruimte tusschen de pelotons te groot, toch behoort elke afdeeling achter zijn commandant te blijven, waar die staat of heênrijdt. Tot beoefening hiervan kan de onderwijzer den pelotonscommandant opdragen, gedurende eenigen tijd over het exercitieterrein rond te rijden zonder op zijn commando te letten. De ruiters moeten den pelotonscommandant dan volgen, ook al gaat deze naar links en de onderwijzer commandeert: »peloton = rechts". In de Eskadrons- en Regimentsschool behoort het beginsel op den voorgrond te staan, dat zoo juist in de inleiding van de Regimentsschool is uitgedrukt n.l.: »Het regiment moet zoo worden ingeëxerceerd, dat het onder alle omstandigheden, in alle terreinen, die maar eenigszins bruikbaar zijn, in den kortst mogelijken tijd naar elke zijde tot den aanval kan overgaan. De eskadrons moeten dus in staat zijn, uit elke formatie, ja zelfs verspreid, op een enkel commando, signaal of wenk ordelijk en snel in linie te komen, ten einde daaruit een goed gesloten aanval uit te voeren".

Dit was een der aanwijzingen, die de Generaal-Majoor VAN DER WIJCK aan het 2e regiment Huzaren gaf, toen hij dat regiment commandeerde. Nog in de marschcolonne zijnde en met het hoofd aan het regiment het exercitieterrein bereikende, werd het teeken van »in linie" gegeven en daarbij de richting, waarin de formatie moest geschieden, aangeduid. Elke eskadronscommandant zorgde dan op eigen initiatief, dat hij langs den kortsten weg en zoo snel mogelijk zijn eskadron in de linie bracht. Op eene dergelijke wijze wordt de besluitvaardigheid der ondercommandanten verhoogd, niet door voor elke formatie of beweging voor te schrijven, wat door

iedereen hooger en of lageren aanvoerder moet worden gecommandeerd.

Al zegt de inleiding van onze Regimentsschool, dat vele in die school voorgeschreven oefeningen voornamelijk dienen om het regiment volkomen handelbaar en evolutievaardig te maken, alsmede om de besluitvaardigheid der onderaanvoerders te ontwikkelen of te verhoogen, zoo geloof ik, dat juist door dat precies voorschrijven van al die oefeningen dat initiatief *niet* zal ontwikkeld worden, dat men zich daarentegen zal vasthouden aan het verschil, dat men in het eene geval »schuinsrechts», in het andere geval »hoofd der colonne halfrechts» moet maken en dergelijke kleinigheden meer. In onze reglementen is dan ook alles tot in de kleinste bijzonderheden voorgeschreven, terwijl als richtingen, waarin de verschillende formatiën en bewegingen kunnen geschieden, uitsluitend voorwaarts, zijwaarts en halfzijwaarts worden vermeld.

In het Belgische reglement lezen we in punt 550, dat de pelotonscommandanten alleen dan commando's doen, als de stof, mist, duisternis of eene andere reden, oorzaak zijn, dat de troep hunne aanwijzingen niet kan zien, en in punt 625 is vermeld, dat in de Regimentsschool alleen de commando's voor den regimentscommandant zijn aangegeven, terwijl de eskadronscommandanten hunne afdeelingen langs den kortsten weg naar de plaats geleiden, die zij moeten innemen en slechts, wanneer dit noodig is, de commando's uit de Eskadronsschool doen.

Het Fransche reglement zegt eenvoudig : »Les déploiements et les ployements se font sur le chef, qui se place pour les commander, dans la direction qu'il veut suivre après la formation. L'unité de direction se porte derrière le chef (ou dans la direction indiquée par lui). Les autres unités gagnent par le chemin le plus court et à l'allure indiquée la place, qu'elles doivent occuper par rapport à l'unité de direction dans la nouvelle formation.» Omtrent het doen van commando's zijn ongeveer gelijklopende bepalingen gemaakt als in het Belgische reglement.

Het komt er dan ook absoluut niet op aan of de nieuwe directie een hoek van 90° , 45° of wel een anderen met de oorspronkelijke maakt, evenmin in welke formatie de troep vóór het uitvoeren van de beweging is. Vergelijken we hiermede de wijze, waarop volgens onze Regimentsschool half zijwaarts de linie moet worden geformeerd uit de eskadrons-colonnes of uit de dubbele colonne. Indien alles zoo juist is voorgeschreven als bij ons, kan men er toe komen om bijv. te zeggen, dat het in linie komen uit de regimentscolonne naar verschillende zijden niet kan, omdat het niet in het reglement staat.

Nu nog een enkel woord over de snelheid der bewegingen. Moet de linie worden geformeerd, dan is er haast bij en in welke formatie de troep ook is, de opmarsch behoort in galop te geschieden, terwijl tegenover cavalerie het beginsel aanbeveling verdient, dat om zoo weinig mogelijk aanvalsterrein te verliezen, de afdeeling, waarop de formatie geschiedt, tot den korteren gang overgaat.

Zoo zegt het Fransche reglement: »Les déploiements en bataille, indiquant l'idée de l'attaque prochaine, se font au galop, sans que l'allure soit commandée», en het Belgische: »Les déploiements en ligne de colonnes d'escadron ou en bataille se font toujours au galop.»

M. i. moeten in onze reglementen de volgende beginselen worden vastgelegd:

1e. Alle opmarschen geschieden in versnelden gang, de linieformatie steeds in galop.

2e. Het afbreken geschiedt in denzelfden gang, tenzij anders wordt bevolen.

3e. Het opmarcheeren en het afbreken geschiedt op den chef. Bijv. Het regiment is in colonne met pelotons; de regimentscommandant bevindt zich vóór de colonne en commandeert: »in linie»; de opmarsch geschiedt naar beide zijden. De regimentscommandant is rechts voorwaarts; nu heeft de linieformatie rechts voorwaarts plaats.

Het regiment is in eskadronscolonnes; de regimentscom-

mandant: commandeert »in colonne met pelotons»; de eskadrons breken af in volgorde 3, 4, 2, 1, als hij zich vóór het eskadron van richting, en in volgorde 1, 2, 3, 4, als hij zich vóór het rechter eskadron bevindt.

4e. De eskadrons-(pelotons-)commandanten brengen hunne afdeelingen langs den kortsten weg op hare plaats.

Vasthoudende aan den eisch, dat elke cavalerieafdeeling, in welke formatie zij zich ook bevindt, naar elke zijde en in den kortst mogelijken tijd in linie moet kunnen komen, zoo behoort ook in ons reglement een commando te worden opgenomen van dezelfde strekking als het Fransche en Belgische »Ralliement», waarop de ruiters zich in galop op twee gelederen in hunne pelotons opstellen, zonder aan de oorspronkelijke plaatsen te denken. Wordt dit commando door den eskadrons- of regimentscommandant gedaan, dan brengen de pelotons-resp. eskadronscommandanten hunne afdeelingen in galop en langs den kortsten weg achter hunne chefs.

Eene formatie, welke ik ook gaarne bij ons zag ingevoerd, is die, welke in de Fransche en Belgische reglementen is voorgeschreven n.l. de linie van pelotonscolonnes (elk peloton in colonne met vieren). In deze formatie is het eskadron gemakkelijker door geaccidenteerd terrein te bewegen, dan in de colonne met pelotons, terwijl de linie in zeer korten tijd kan worden geformeerd.

En nu, Mijne Heeren, alvorens te eindigen, nog eene kleine uitweiding. De eischen, aan de cavalerie te stellen, zijn zwaar; een eerste vereischte is echter, dat we de gelegenheid hebben, de noodige oefeningen te houden en die gelegenheid missen we voor meer dan een vierde gedeelte van ons wapen bijna geheel. De garnizoenen 's-Gravenhage en vooral Amsterdam zijn daartoe weinig geschikt; het betreden van terreinen buiten de wegen is zoo goed als nergens toegestaan of mogelijk. Onze Pelotonsschool zegt bijv., dat voor het goed beoefenen van den aanval frontmarschen over groote afstanden, zelfs tot 2000 M. noodig zijn, en het Alexandersveld is \pm 250 M. lang en nog minder breed. Oefening aan het strand, dat zoo

gelijk is als een biljart, is hoogstens voor 1 eskadron mogelijk, waarbij dan meestal nog 1 peloton door het mulle zand rijdt, terwijl de zee het verstaan van commando's of opmerkingen dikwijls onmogelijk maakt. Oefening met de Berthonboot heeft plaats in eene sloot langs een weiland, waarop geene paarden mogen komen. Bovendien hebben die garnizoenen het finantieele nadeel, dat elk jaar z.g. oefeningen buiten het polderland moeten gehouden worden. Al die nadeelen zouden te vermijden zijn door de eskadrons uit den Haag garnizoen te doen houden bijv. te Arnhem of Breda, terwijl als de kazerne te Amsterdam bestaan blijft en het eskadron, dat nu daar is, bijv. naar Hilversum werd verplaatst, dit in geval van nood even spoedig in de hoofdstad aanwezig kan zijn als nu, wanneer het voor eene oefening is uitgerukt.

Hiermede, Mijne Heeren, ben ik gekomen aan het slot van hetgeen ik mij heb voorgesteld, heden avond met u te behandelen.

Onze cavalerie is slechts zwak en veel kan van haar worden gevergd. Uitbreiding van het wapen is voorloopig niet te verwachten. Het eenige, wat ons hiervoor eene vergoeding kan geven, is buitengewone geoefendheid, groote mate van zelfstandigheid en een hoog ontwikkeld plichtsgevoel van den eenvoudigen buzaar of milicien tot den hoogsten aanvoerder. Hiertoe dienen opleiding en oefening. Houden die rekening met de eischen, die de tegenwoordige wijze van oorlogvoering aan ons wapen stelt, en het is mijne overtuiging, dat zulks het geval is op de hiervoren aangegeven wijze, dan zullen wij in staat zijn, datgene te geven, wat van ons gevraagd kan worden, al wat in ons vermogen ligt, bij te dragen tot verdediging van Koningin en Vaderland.

De VOORZITTER: Voorloopig reeds breng ik, namens de vergadering, dank aan den Heer VAN MENS voor zijne belangrijke voordracht. Ik wensch de gelegenheid te openen voor hen, die wellicht met den spreker van gedachten wenschen te wisselen, of enkele vragen tot hem te richten.

De Heer R. VAN OVERVELDT: Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren!

Met zeer veel belangstelling heb ik de rede van den geachten spreker gevolgd; met het meerendeel van hetgeen door hem is betoogd kan ik mij geheel vereenigen, eenige zijner wenschen komen trouwens reeds hier en daar in vervulling.

Maar ik heb met hem ook enkele verschilpunten en deze wil ik nog eens gaarne nader bespreken.

De Heer VAN MENS heeft zich doen kennen als een groot voorstander van de pelotonsgewijze opleiding in het eskadron, *ik* ben daarvan — met onze tegenwoordige toestanden — een even beslist tegenstander. Ik wil klasse-gewijze africhting om daarna de recruten en miliciens over de pelotons (in het eskadron natuurlijk) te verdeelen. Zeer zeker is het een groot voordeel, dat de pelotonscommandant persoonlijk het personeel oefent, dat hij „altijd houdt”, ware het niet, dat er grooter nadeelen tegenover staan.

Terloops zij opgemerkt, dat het „altijd in het peloton houden” zeer betrekkelijk moet worden opgevat. Het verloop in het veldeskadron is zoo verbazend groot, dat men er zich — als men er niet als eskadronscommandant rechtstreeks mede te maken heeft — wel geene juiste voorstelling van kan maken.

Ik wil daarom eens een paar cijfers noemen en kies daartoe mijn eskadron in het jaar 1905. (Bij andere eskadrons is het natuurlijk vrij wel het zelfde.)

Op 1 Januari 1905 waren bij mijn eskadron aanwezig: 3 luitenants, 10 onderofficieren, 16 korporaaals en 46 vrijwilligers (waarvan 10 gedetacheerd). Daarvan verdwenen in den loop van het jaar: 2 luitenants, 4 onderofficieren, 19 korporaaals (een sterk stukje, maar toch mogelijk doordien enkele plaatsen tweemaal werden vervangen) en 22 huzaren. Laat ik als buitengewoon verloop buiten beschouwing 1 luitenant, 1 wachtmeester, 2 korporaaals en 2 huzaren, die naar het nieuwe regiment overgingen, zoo blijft het gewone verloop toch zeer groot en o. a. aan korporaaals ruim 100 %.

De korporaa's en huzaren dus, die men in den winter theoretisch opleidt, zijn in den zomer voor de helft verdwenen en omgekeerd.

De eigenlijke kern van het eskadron bestaat dan ook veel meer uit de militie, en daarom is het dubbel jammer, dat onze militie niet langer dient. Als de miliciens bruikbaar worden, verlaten zij de gelederen.

Om nu tot de africhting terug te keeren, wil ik — om aan te toonen, dat de pelotonsgewijze opleiding in den zomer met onoverkomelijke bezwaren gepaard gaat — eens eene schets geven van den gang van zaken bij mijn eskadron met pelotonsgewijze opleiding.

Het is een dag van velddienst in de maand Mei. De stal-tijd is ten 6 $\frac{1}{2}$ u. afgelopen. Om 7 $\frac{1}{2}$ u. is de troep weder aan de stallen, de paarden zijn reeds opgezadeld, doch niet opgestangd. Bespreking van de te houden oefening gedurende 20 minuten à $\frac{1}{2}$ uur, daarna opstangen en uitrukken. Terugkomst van de oefening omstreeks 12 $\frac{1}{2}$ u. (later in den zomer op een later uur), de bespreking van de oefening heeft op het terrein plaats gehad. Verzorging der paarden, waarbij alle officieren tegenwoordig blijven. Ik hecht daaraan bijzondere waarde. De Arabier zegt: »men moet het paard op stal verplegen alsof het 1000 kameelen waard is en het in het veld gebruiken alsof het geene woestijngeit waard is.» Als ik dus met 100 paarden uitruk, kom ik met 100000 kameelen t'huis en het is wel de moeite waard, dat alle officieren daarbij blijven. Inmiddels is het nu 1 uur of later geworden. De luitenants hebben zich — natuurlijk — dien morgen flink geweerd, »ils ont payé de leur personne», zij zijn warm, bestoven en eenigszins vermoeid. De belooning blijft dan ook niet uit, want als de Heeren zich te ruim 1 uur bij mij afmelden, verzoek ik hun vóór 2 uur weér present te zijn voor de recrutenafrichting, die dan nog tot omstreeks 5 $\frac{1}{4}$ u. duurt. Want ik stel den eisch, dat de Heeren *persoonlijk* les in het rijden geven gedurende minstens 2 uren, waarvan de

eerste $\frac{3}{4}$ in de manege (ik kom hier later op terug) en ook *persoonlijk* les geven in voorbereidende schietoefeningen of de beginselen van het gevecht te voet om den anderen dag gedurende $\frac{3}{4}$ uur.

Nu stel ik mij, Mijne Heeren, de volgende vragen :

»Kan ik dergelijke dienstvervulling van de luitenants eischen, kan ik eischen, dat zij dag in, dag uit gedurende den geheelen zomer van 's morgens 7 $\frac{1}{2}$ u. tot 's middags 5 $\frac{1}{4}$ u. in dienst blijven — met een »schafftijd» van hoogstens $\frac{3}{4}$ uur? En dat in een tijd, dat de couranten vol staan van een 8-urigen arbeidsdag!

Zal niet die namiddagdienst ontaarden in een slap, energieloos gedoe, zonder animo, eene dienstvervulling *omdat het gelast is*, zonder meer, en zullen niet de resultaten daarvan den stempel dragen? Ik voor mij aarzel niet, die vragen bevestigend te beantwoorden.

En als men nu mocht vinden, dat 4 $\frac{1}{2}$ à 5 uren dagelijksche oefening voor het eskadron te lang is, dan kan ik dat niet toegeven. Voor eene behoorlijke velddienstoefening is die tijd eerder te kort, en later in den zomer wordt het dan ook later. Maar ook voor het exerceeren is het niet te lang, want men gaat met een omweg naar en van het terrein.

Voor eene behoorlijke training, voor een behoorlijk op adem brengen van het eskadron is het bepaald noodig, dat de paarden langzamerhand gewend worden om lang onder den zadel te blijven. De training bestaat niet alleen in het rijden van draf en galop, maar zeer zeker ook van lange stapreprises. Rukt men slechts 2 à 3 uren per dag uit, dan is de overgang tot de zwaardere oefeningen en de manoeuvres te groot en die plotselinge overgangen kosten paardevleesch!

Natuurlijk heeft een eskadron bij behoorlijke training geene *dikke* paarden, maar wèl gezonde paarden, met gestaalde spieren, met gezonde harts- en longwerking en goede voeten! »Dikke paarden» is maar schijn en de tijd is gelukkig voorbij, dat men behagen had in een z.g. »vesting-eskadron». Zoo ook is 2 uren rijden voor de recruten niet te lang. Op de

theoriebanken leeren zij het niet; hoe meer K.M. per dag in draf worden afgelegd, hoe meer galopsprongen worden gemaakt, hoe beter! Het rijden is eene zaak van practijk!

Daar men natuurlijk de luitenants niet den geheelen dag in dienst kan houden, zal men gaan transigeeren. De oefening van het eskadron zal worden bekort, of wel de recruten-oefening, waarschijnlijk wel beide, tot schade van de eene en de andere.

Er zijn meer nadeelen. Er zijn steeds 3 à 4 klassen van 4 man bij het eskadron. Hoe moet het nu gaan met de recruten van den officier der week, want deze heeft zijne andere diensten (toezicht, drenken en voederen, inkoop, fourageeren, kamer- en keukeninspectie, soldij betalen, enz.)? Hoe moet het gaan met de recruten van den officier, die, hoewel in de sterkte, toch afwezig is? (Hembrug, schietschool, kamp van Zeist, officier van wapening, garnizoensinformatie, oefening wielrijders of scherpschutters, ziekte, verlof, kader-school, enz.).

In de practijk zal de africhting voor meer dan de helft op de onderofficieren neêrkomen, en deze zijn zeer zeker — door karaktereigenschappen als anderszins — niet allen voor de africhting geschikt. Bovendien krijgt men voortdurend verwisseling van instructeurs. Want de wachtmeester A, die den luitenant vervangt, die heden naar de Schietschool is vertrokken, komt morgen in de week en wordt vervangen door den wachtmeester B. Maar deze komt overmorgen op wacht. Wie nu? Een korporaal? Of de recruten bij een ander peloton? En nu is de wachtmeester A in de menage of in de cantine en komt B in de week, enz. enz. Het komt meermalen voor, dat in een peloton geen luitenant en wachtmeesters zijn! De opleiding door korporaals — vooral als des morgens het eskadron is uitgerukt — zal in den regel niet veel beteekenen.

Bij de indeeling der recruten in eene klasse doen zich deze bezwaren niet voor. Er is een vast officier mede belast, die in de morgenuren zijne persoonlijke instructie geeft. Deze

geeft zijn peloton over, de eskadronscommandant kan dus op dit peloton bijzonder toezicht houden. Verder is er een vaste onderofficier met een vasten opvolger. De eerste doet alleen wacht-, maar geen weekdienst en komt tijdelijk ook niet voor baantjes in aanmerking, zoodat vervanging uitzondering is.

In den winter zijn de bezwaren minder groot. Maar toch is het alsdan een groot voordeel, dat men de vrijwilligers en miliciens in africhting kan schiften, bij klassegewijze opleiding. De meest intelligente (vrijwilligers of miliciens), zij, die het meeste aanleg voor rijden hebben, brengt men in eene klasse bijeen. Met deze elite-klasse, die het toekomstige kader, de handige *éclaireurs* en *patrouilleurs* bevat, kan men snel voorwaarts gaan en haar ver brengen. In eene tweede klasse neemt men de gewone menschen en eindelijk in eene derde klasse de weinig ontwikkelden, de slecht gebouwden, de achterlijken in het rijden en de menschen, die lang ziek zijn geweest.

Laat men deze soorten bijeen in de pelotons, dan zullen de zwakke broeders de anderen ophouden, en zal dus het algemeen peil lager blijven.

Nu nog een laatste bezwaar. Bij de pelotonsgewijze opleiding kan de eskadronscommandant den gang der africhting bij de vele kleine klassen niet meer overzien. Ik ben zelf een zeer groot voorstander van zelfstandigheid, van vrijheid in de uitvoering, maar de eskadronscommandant moet toch op de hoogte blijven, op welke wijze de africhting wordt geleid.

Wij hebben in de eskadrons „heete paarden”, die geene beenen noodig hebben, die veelal niet kunnen verdragen; wij hebben „gewone paarden” met voldoende looplust; wij hebben „flegmatieke paarden”, die soms moeten worden aangedreven; maar wij hebben ook „luie en recalcitrante paarden”, die van tijd tot tijd de zweep eens moeten zien en voelen. Ik zal hier niet verder op doorgaan.

Om te resumeeren: In den zomer acht ik de pelotons-
1905/06 IX.

gewijze opleiding *onmogelijk*; in den winter *niet wenschelijk*, omdat men alsdan rijp en groen bij elkaar houdt, voortdurende vervanging van instructeurs heeft en meer klassen heeft dan noodig is.

Wat nu de africhting zelve betreft, volgens den Heer VAN MENS moet het eerste doel zijn, den man zoo spoedig mogelijk geschikt te maken om bij mobilisatie mede uit te rukken. Zeer juist, maar toch niet ten koste van eene behoorlijke opleiding. Daarom acht ik het niet goed, den man reeds met de 4 à 6 weken naar buiten te brengen en hem aldaar verder af te richten. De slechte gewoonten, die hij zich daar eigen maakt, zijn later bijna niet meer af te leeren. Als men alleen den man op het oog heeft, dan kan het desnoods, maar bij de cavalerie moeten wij voornamelijk ook met paarden rekenen, en als wij het paard niet geheel uit het oog verliezen, valt er nog wel iets tegen te zeggen.

Als men een ruiter reeds na 4 à 6 weken als regel naar buiten laat rijden, kan hij natuurlijk nog in 't geheel niet »zitten», ik bedoel eenigszins *rijkunstig* zitten, met meêgaanden zit. Hij zal buiten, als het paard harder gaat, dan hij wil, aan de tengels *trekken*, het wordt eene rijderij van »rukken en plukken», waarbij de man zich wel zal leeren redden, maar ten koste van zijn paard. Dit zal hoe langer hoe meer op de voorhand komen en stug worden. En als er dan in den zomer frontmarschen in galop en charges worden gereden, zullen er »doorgangers» zijn met stuk getrokken monden.

Het aantal stuk getrokken monden in de maand Augustus is een thermometer voor de rijderij in een eskadron.

Een paard, dat voortdurend in slechte houding en op de voorhand wordt gereden, lijdt zeer in de gewrichten (kogels), in banden en pezen. Na geruimen tijd worden daardoor de kogels en pezen ziekelijk aangedaan en zulke paarden zijn voorbeschikt om kreupel te worden.

Het aantal kreupele paarden (als regel) bij een eskadron, waar gewerkt wordt, is een thermometer voor de rijderij.

Daar de ruiters, als zij te spoedig buiten komen, meer op de paarden »hangen» dan zitten, zullen ze veelal »drukken», als er ten minste voldoende lang wordt uitgerukt.

De drukkingen zijn niet alleen een gevolg van zadel, deken of dekje, maar veel meer van de houding van den ruiter.

Zoo is ook het aantal drukkingen bij een eskadron een thermometer voor de rijderij.

In Zwitserland, waar men de ruiters ook geene grondige manegeopleiding geeft, waar men het met de rijkunstige hulpen zelfs reglementair niet nauw neemt, gaan alle paarden in zeer slechte houding, op de voorhand, en zijn zeer spoedig versleten. Zij worden bijna allen vóór het 12e jaar verkocht. Omdat zij zoo vroeg verkocht worden, ziet men er dan ook weinig kreupele paarden; de leeftijd van de grootste kracht en het meeste weerstandsvermogen duurt in 't algemeen tot het 12e jaar. Eerst daarna komen in den regel de gebreken aan de kogels, pezen en voeten voor den dag.

Bij ons gaan de paarden veel langer mede. Zoo heb ik bijv. in het eskadron op 111 presente paarden er 77 boven 12 jaar, waarvan 42 boven 15 jaar en 4 van 21 jaar.

In Duitschland hecht men zulk eene groote waarde aan eene behoorlijke houding, dat steeds bij elke oefening in het exerceeren -- ook bij het regiments- en brigade-exerceeren -- de pelotonscommandanten hunne pelotons eerst gedurende $\frac{1}{2}$ uur op het vierkant nemen om de paarden in de houding te brengen. (Om het vierkant te markeeren worden 4 lanssen in den grond gestoken). Eerst daarna gaat men tot het eigenlijke exerceeren over.

Als bewijs, dat paarden, die goed in de houding gaan en goed gereden worden, zonder veel nadeel zeer groote vermoeienissen kunnen doorstaan, diene het volgende.

In den aanvang van den oorlog van 1870 werd uit paarden van de rijsschool te Hannover een eskadron van 152 paarden geformeerd als »Stabswache» voor den Koning. Het waren

meest Oost-Prusen, van 8—16 jaar, die minstens 3 jaren aan de school waren en dus in zeer goede houding gingen. Als ruiters koos men de beste élèves, die er minstens 1 jaar waren.

Deze paarden hebben zeer groote vermoeyenissen te doorstaan gehad, voornamelijk door een zeer zwaren ordonnansendienst, o. a. van Versailles naar Orleans en Le Mans, waarbij in zeer korten tijd groote afstanden, bij weer en wind, bij dag en nacht, bij vorst en sneeuw, meest over hard bevroren wegen, moesten worden afgelegd. Van de 152 paarden zijn er 5 ten gevolge van rheumatische hoefontsteking tijdens den veldtocht gestorven. Alle andere zijn na den oorlog in het vaderland teruggekeerd. Geheel en al »struppirt» (versleten) was er geen enkel paard; niettemin hadden er 10 nog al geleden en zijn die verkocht. Deze brachten gemiddeld nog 172 thaler op.

De oudste paarden en die met veel kniebeweging hadden zich het best gehouden.

Als men daar nu eens naast legt de uitkomsten bij de Zwitsersche cavalerie in vreedestijd, dan geeft dat te denken. In Zwitserland heeft men tweemaal zooveel paarden noodig als bij ons; als wij daarvoor zooveel geld zouden over hebben, zou ik liever de cavalerie uitbreiden en mijne paarden conserveeren.

Mijne recruten rijden steeds elken dag $\frac{3}{4}$ uur in de manege en daarna minstens $1\frac{1}{4}$ uur naar buiten. De vlotheid buiten komt trouwens bij behoorlijk onderlegd personeel spoediger dan anders en het is veel aangenamer galoppeeren over eene ongelijke heide op een paard, dat eenigszins in evenwicht gaat, dan op een, dat bij elk bultje in het terrein dreigt te storten.

Met de andere oefeningen kan men snel voorwaarts gaan en als bijv. de voorbereidende schietoefeningen en het gevecht te voet dagelijks door een officier (of *zeer* geschikt onderofficier) zijn onderwezen, brengt men de jonge menschen met succes na 3 maanden voor de schijf. Maar met de snel-

africhting buiten ben ik bevreesd, dat wij in een cercle vicieux geraken, met na een aantal jaren »struppigte" paarden.

Wat de oefeningen van het eskadron betreft, zoo moet natuurlijk in den winter ook worden geëxerceerd en velddienst gedaan. Dat dergelijke oefening zulk eene zeer groote uitzondering zou zijn, kan ik den geachten spreker — althans wat de grensregimenten 2 en 4 betreft — op grond van persoonlijke ervaring wel eenigszins tegenspreken.

Geheel eens ben ik het er mede, dat de pelotons in den winter in hun geheel moeten blijven en dat het eskadron niet op andere wijze moet worden ingedeeld. Het telkens doen overgaan van menschen en paarden bij andere instructeurs is zeer verkeerd.

Het indeelen der paarden behoort echter niet bij de pelotonscommandanten, maar is eene zaak van den eskadronscommandant. Dit is zoo bijzonder moeilijk en vereischt zooveel practijk, dat de eskadronscommandant, die toch in den regel de meeste practijk heeft, dat beter aan zich houdt. Als er jonge paarden overkomen, moeten deze dan ook niet door den opperwachtmeester naar de nummers of het toeval over de pelotons worden verdeeld. De eskadronscommandant zoekt daarbij voorloopig ruiters nit en laat de paarden eenige malen in de manege en buiten rijden; hij ruilt zoo noodig om, ten einde bij ieder paard een het passend ruiter te vinden. Eerst daarna worden de paarden — bij hunne ruiters — in de pelotons ingedeeld. Vaak zal daarna nog ruiling en verandering noodig blijken. Maar ook de oudere paarden moeten veelal in een ander peloton worden overgeplaatst, natuurlijk zoo min mogelijk, maar bij het groote verloop komt het toch wel voor. Bijv. de lichte ruiter van een paard met slechte rug en lendenen verlaat het eskadron en in hetzelfde peloton is geen lichte ruiter aanwezig, dan moet dit paard naar een ander peloton worden verplaatst, waar men wel een geschikt ruiter voor hem vindt. Alleen de eskadronscommandant, die

de vier pelotons overziet, kan dit behoorlijk regelen. Natuurlijk is niet uitgesloten, dat de pelotonscommandanten voorstellen kunnen doen en zoo noodig de aandacht op een en ander vestigen.

Wat de oefeningsdagen betreft, zoo kan op de dagen van schijfschieten nog zeer goed worden uitgerukt voor eene oefening, dan wel manege worden gereden. In eenige garnizoenen is nog bovendien tijd voor eene andere oefening. Zijn de schietbanen ver weg, dan zou ik er voor zijn, in den winter — behalve eenmaal per maand — het schijfschieten te vervangen door Marga-oefeningen. Helaas leven wij niet meer in den tijd van Frederik den Groote, die zijne ruiters op Zondag vóór kerktijd hunne paarden gedurende minstens 2 uren liet »tummeln”. Allicht was dit voor de gezondheid van ruiter en paard beter dan de Zondagsche rust in de herberg. Maar van den Donderdag kan voor de oefening beter partij worden getrokken.

Het is niet goed, de paarden ook nog een dag in de week op stal te laten staan. Rust — roest. Wij menschen gaan ook niet een dag per week in bed liggen. Ik wil dan ook den inspectiedag, behalve eenmaal per maand — laten vervallen. Dit kan zeer goed, als maar de inspectie nog minder als *doel* en nog meer als *middel* wordt beschouwd. Tegenwoordig is zij nog te veel »Selbstzweck”. Sprekend in dit opzicht is bijv. de onderofficier, die meldt, dat de huzaar A geen behoorlijken haverzak heeft »om inspectie te maken”.

De inspectie moet feitelijk elken dag plaats hebben, maar dan moeten de eischen natuurlijk niet te hoog worden gesteld en alleen gericht zijn op het in goeden krigsbruikbaren toestand onderhouden van paarden, harnachementen, wapenen en uitrusting.

De driemaandelijksche inspectie kan ook zeer goed vervallen en worden vervangen door onverwachte inspectie op willekeurige dagen, mits de eischen practisch gesteld worden. Dan ziet men trouwens de zaken, zooals ze werkelijk zijn.

Met een en ander zou men ongeveer 48 oefeningsdagen kunnen uitwinnen; wel de moeite waard dus.

Het commandeeren van alle wachten uit één peloton heeft ook wel eenige nadeelen, die ik niet geheel onderschat. Hoe kan bijv. een kamerwacht verantwoordelijk zijn op eene kamer, waar hij niet t'huis is en niet iedereen kent; hoe kan een stalwacht in een vreemd peloton behoorlijk op de paarden letten?

Maar waarom niet de stalwachten (behalve eenigen) mede laten uitrukken? Maar dan moeten deze ook na het afvoederen kunnen inrukken, om bijv. een uur na de oefening weér op wacht te komen, en dan moet de stal na het afvoederen in duister worden gezet, wat trouwens de rust — vooral in den vliegtijd — ten goede komt. Dit systeem wordt in Oostenrijk en ik meen ook in Duitschland toegepast.

De voorschriften voor het gevecht te voet zijn verward en eischen herziening. Maar er moet vooral niet *te veel* worden voorgeschreven, bijv. niet, dat de menschen te voet dezelfde plaatsen moeten innemen als te paard. Hoe eenvoudiger, hoe beter. »Im Kriege ist alles einfach.» Het is eene zaak van onderling begrijpen tusschen den eskadronscommandant, de officieren en den troep. Op eene enkele aanwijzing moet het eskadron begrijpen, wat er verlangd wordt en moet het zich aanpassen aan de omstandigheden en het terrein, zooals men het vindt. Hoe minder voorschriften en commando's, hoe beter.

Om zulk een onderling begrijpen te verkrijgen, moet het gevecht te voet zeer veel beoefend worden; in den winter moet daarvoor te voet worden uitgerukt in de nabijheid van het garnizoen.

De Heer VAN MENS wil bij het schijfschieten het individueel vuur op grootere afstanden dan thans doen plaats hebben. Ik vestig er de aandacht op, dat in het Duitsche schietvoorschrift van 1899 de grootste afstand voor de 3

klassen was 600 M. en dat men in het nieuwe voorschrift van 1905 dien afstand op 400 M. heeft teruggebracht. Men ging daarbij van de overweging uit, dat de uitwerking boven 400 M. zeer moeilijk is na te gaan en dus het schot boven dien afstand niet kan worden verbeterd. Om den man een rotsvast vertrouwen in zijn wapen te geven, vindt men het daarom beter, het individueele vuur niet boven 400 M. te doen afgeven. Bij de Zwitsersche cavalerie gaat het individueele vuur ook tot op 400 M.; wij vuren tot op 600 M.; de scherpshutters tot op 700 M.

En hiermede, Mijne Heeren, heb ik — ook met het oog op den tijd — het voornaamste besproken. 1)

1) Na het uitspreken mijner rede ontving ik de April-aflevering van de „Revue de Cavalerie”, waarin een artikel voorkomt, waarop ik in verband met het boven behandelde de aandacht wil vestigen, in de hoop, dat het vooral bij de cavalerie vele lezers moge vinden.

In dit artikel: „Chansons d'Avril” waarschuwt de schrijver, blijkbaar een in den frontdienst doorkneed officier, op geestige, doch daarom niet minder juiste wijze tegen de snel-africhting bij de cavalerie, die in Frankrijk reeds eenige jaren in gebruik is, aldaar niet alleen voor den ruiter, maar ook voor het paard.

„Un cavalier maladroit sur un cheval raide, c'est le cheval couroucé, on le cheval blessé à coup sûr. Un chef qui traîne derrière lui une troupe aussi mal ajustée ne peut espérer entreprendre ni longues chevauchées, ni combats. ni poursuites. Qu'il s'estime heureux si après avoir rampé misérablement le long des routes il atteint sans encombre la fin de sa journée; ce n'est point à de la cavalerie qu'il commande, mais à une véritable infanterie montée”.

De algemeene toestand onzer eskadrons na een luttel aantal manoeuvre-dagen, de vele kreupele en gedrukte paarden mogen tegen snel-africhting, voor hen, die meenen, dat men in een 4 à 6-tal weken in de manege *ruiters* vormt, eene ernstige waarschuwing zijn.

Nog eene andere aanhaling uit het artikel wil ik mij veroorloven, en wel naar aanleiding van de door den geachten spreker voorgestane pelotons-africhting. Hij zelf heeft voorgerekend, en het is trouwens de practijk, dat voor de helft de africhting neêrkomt op de onderofficieren (zelfs op korporaaals) en niet alleen op de besten, maar op allen, waarbij dan bovendien nog steeds veel verwisseling zal plaats grijpen. De onder-officieren nu zijn — behoudens eene enkele uitzondering — voor het geven van rijles ongeschikt. Zij zien alleen „den ruiter” en vrij wel nooit

De Heer VAN BOECOP: Ik wensch gaarne van de gelegenheid gebruik te maken om een paar korte opmerkingen in het midden te brengen.

Ten eerste wat betreft de winter-oefeningen. De Heer VAN MENS is een voorstander van die oefeningen. Ik geloof, dat hieromtrent drie systemen bestaan.

In de eerste plaats het systeem, in Duitschland gevolgd. De oefeningen hebben daar des winters hoofdzakelijk in de manege plaats; om deze niet te onderbreken, rukt de cavalerie voor parades en andere plechtigheden steeds te voet uit.

Een tweede systeem is om des winters in de manege alleen die paarden te laten rijden, die verbetering behoeven, terwijl menschen, die zeer achterlijk mochten zijn geworden, de oefeningen der recruten in de manege nog eens moeten volgen. De rest van het eskadron wordt dan buiten geoefend in velddienst, exerceeren enz. enz. Dit systeem geeft het voordeel, de cavalerie steeds zooveel mogelijk gereed te hebben om te mobiliseeren.

Het derde systeem, bij ons gevolgd, brengt alle paarden en menschen in de manege, oefening te paard buiten in velddienst enz. heeft niet plaats. Waar echter bijv. den eenen dag op trens binnen wordt gereden, wordt dikwijls den volgenden dag op stang uitgerukt. Vooral in groote garnizoenen als den Haag komt het herhaaldelijk voor, dat de cavalerie voor plechtigheden, als parades en anderszins, te paard moet uitrukken en daardoor wordt het geregelde manege-onderricht onderbroken. Dit komt hier werkelijk zeer veel voor en ik acht dit een groot nadeel. Daar bovendien oefeningen in velddienst, exerceeren enz. nimmer plaats hebben, geloof ik, dat op deze wijze

„het paard” en kunnen niet beoordeelen of bijv. een paard „in twee stukken gaat”, „zich op één teugel vastzet” enz. Ik lees verder: „Voilà mon avis d'après lequel on peut juger combien je blâme l'usage général où est la cavalerie d'abandonner le soin de l'instruction à des sous-officiers qui n'ont certainement qu'une grossière routine, sont sans aptitude pour juger les défauts de leurs élèves et sans talent pour s'énoncer d'une manière juste et précise, communiquer leurs pensées sur un art dont on n'est j'amaïs en état d'exposer les principes si on ne les possède à fond”.

onze cavalerie in den winter niet gereed is voor hare taak, wanneer zij zal moeten mobiliseeren.

Ik meen, dat het tweede systeem bepaald de voorkeur verdient, al moet worden erkend, dat de leidende gedachte bij het eerste steeds consequent wordt doorgevoerd.

Mijne tweede opmerking betreft de paarden, die de cavalerie steeds moet verstrekken aan officieren van onbereden wapens enz. Voor de cavalerie is dit een zeer groot nadeel; vooral in groote garnizoenen als den Haag komt het herhaaldelijk, zoo goed als dagelijks voor, dat een groot aantal paarden aan den dienst wordt onttrokken, om door officieren der Hoogere Krijgsschool, officieren van onbereden troepen, van het Departement van Oorlog, intendanten enz. enz. te worden bereden. Om voor al deze officieren geschikte paarden te vinden, is zeer moeilijk; nu de recruten bij de eskadrons worden afgericht, zijn voor hen makke, goedgaande paarden noodig en het zijn juist deze, die de onbereden officieren ook behoeven. Deze paarden hebben dan ook bijna nooit rust en moeten daarenboven nog zeer veel dienst doen. De officieren der Hoogere Krijgsschool o. a. die des zomers in de omstreken van den Haag worden geoefend, blijven veelal zeer lang uit en ik geloof, dat zij die diensten even goed, zoo niet beter, per rijwiel zouden kunnen doen, wat bovendien het voordeel zou geven, dat een groot aantal cavalerieordonnansen niet aan hunne eigenlijke oefening zouden worden onttrokken.

Het nadeel, dat de cavalerie van dit alles ondervindt, is grooter dan menigeen, buiten het wapen staande, denkt; de dienst lijdt er onder, want meermalen gebeurt het, dat hierdoor een gedeelte van den troep te paard niet kan uitrukken, omdat er paarden te kort komen,

Ik acht het daarom noodig, dat in groote garnizoenen een detachement paarden wordt gevormd, afgescheiden van de bereden troepen in die garnizoenen en met afzonderlijke administratie, bestemd om alle meergenoemde onbereden officieren bereden te maken. In den winter zouden deze paarden kunnen

dienen voor het onderricht van onbereden officieren en in den Haag bovendien voor de officieren der Hoogere Krijgsschool. Tevens zouden met deze paarden, in tijd van mobilisatie, de luitenants-adjudanten, officieren van gezondheid, luitenants-kwartiermeesters enz. bereden kunnen worden gemaakt; wij zouden dan geene paarden behoeven aan te koopen en goede paarden hebben, wat ongetwijfeld een groot voordeel zou zijn.

Natuurlijk zal dit alles geld kosten; ik vrees daarom, dat men in dezen tijd van bezuiniging hiertoe niet zal overgaan.

Er is nog iets, waarin ik met den Heer VAN MENS van gevoelen verschil. De geachte spreker zeide, dat de reden waarom de officieren niet veel aan concoursen deelnemen, daarin ligt, dat zij alles met hunne eigen paarden moeten doen. Ik meen echter, dat dit niet alleen de reden is. Niet goed zou ik het vinden om aan de cavalerieofficieren twee rijkspaarden te geven, zooals de Heer VAN MENS wenscht; toch zou ik den maatregel toejuichen, om hen van één chargepaard te voorzien, zooals dit in Duitschland geschiedt. Maar ik geloof, dat veel officieren dikwijls uit gemakzucht niet aan jachtrijden deelnemen. Den eenen dag wordt de deelneming uitgesteld, omdat het minder goed weér is, een anderen keer doet men niet mede, omdat men er geen lust toe gevoelt, en op deze wijze begint menigeen er langzamerhand tegen op te zien. Wordt men ouder, dan wordt dit dikwijls erger, want jachtrijden moet onderhouden worden, en de vlotheid, die elk cavalerieofficier moet bezitten, lijdt onder dit alles.

Ik acht het daarom bepaald noodig, dat elke ritmeester in de laatste jaren, dat hij in dien rang dient, maar zeer kort vóór zijne bevordering, eenige weken aan de Rijschool worde gedetacheerd, om onder leiding van den chef dier school goede flinke jachten te rijden, op denzelfden voet als dit in Duitschland bepaald is. Wij hebben hier geene honden, zooals dit in Hannover het geval is; toch zou men die bij ons van de »Koninklijke Veluwsche Jachtvereniging» wel eens kunnen leenen, om zoodoende ook achter de honden te leeren jagen.

Bestond deze maatregel, dan zou elk officier wel zorgen, de jacht- en terreinritten niet over te slaan; zijn eigen belang zou dit vorderen en de vlotheid zou er weder door winnen.

De Heer BENTEIJN: Hoewel in de interessante voordracht van den Heer VAN MENS, waaraan ik alle hulde breng, tal van punten zijn, die tot gedachtenwisseling aanleiding zouden kunnen geven, wensch ik mij te beperken tot enkele zaken van algemeen belang.

Wat de africhting der manschappen betreft, was de Heer VAN OVERVELDT voor de africhting bij het eskadron, terwijl de Heer VAN MENS wilde de pelotons-africhting. Aan dit laatste zijn ontegenzeggelijk voordeelen van opvoedkundigen aard verbonden; doch men wachte zich er voor, die pelotons-africhting tot een dogma te verheffen en alzoo alles op te offeren ter wille van het principe. Ik geef toe, dat het in beginsel zeer goed is, dat de officieren de menschen, die onder hunne onmiddellijke leiding zijn, goed leeren kennen; doch in de practijk heeft deze opleidingswijze ook vele bezwaren en zal men ook hier op locale omstandigheden moeten letten. Zeer veel hangt hierbij al dadelijk af van locale gesteldheid met betrekking tot het oefeningsterrein. Hier bijv. zou het kunnen, omdat men, behalve over de manege, beschikken kan over het zoogenaamde »blok" tusschen de kazernegebouwen en het in de onmiddellijke nabijheid liggende Alexandersveld. Vergelijkt men hiermede nu echter den toestand in Roermond, dan zal men zien, dat het volgen van het systeem daár geheel onmogelijk is, omdat het terrein in of onmiddellijk nabij de karzerne niet voor buiten-oefeningen geschikt is. Zoo men het stelsel dus ook daár zou willen toepassen, dan zou men op te groote bezwaren stuiten, daar het aantal te geven rijlessen bij pelotonsgewijze africhting te groot zou worden met het oog op de ééne manege, die daarvoor in dit garnizoen de eenige gelegenheid is.

Verder wensch ik er op te wijzen, dat men in het stelsel van den Heer VAN MENS meer personen in actie houdt, dan

bepaald noodig is. Men moet ook te veel aan het kader overlaten, waardoor de stabiliteit van het onderricht, ten gevolge van afwezigheid der onderwijzers door wacht enz. veel te wenschen zal overlaten. De theoretische superioriteit der pelotons-opleiding erkennende, geloof ik dus niet, dat in de practijk de daaraan verbonden voordeelen opwegen tegen de nadeelen.

M. i. zou men een middenweg kunnen kiezen, n.l. door wel klassen te hebben bij de eskadrons en de opleiding daarbij aan bepaalde officieren op te dragen, maar dan, als die klasse-opleiding geëindigd is, de verdere oprichting te doen plaats hebben in de pelotons dierzelfde officieren. Op znlk eene wijze zou men er toe kunnen komen, het opvoedkundige principe in practijk te brengen, zonder door de starre toepassing van een dogma andere gelijkwaardige belangen te schaden.

Wat betreft de africhting in den kortst mogelijken tijd, moet men de verschillende omstandigheden, waaronder die africhting moet geschieden, niet uit het oog verliezen. Het denkbeeld om in den kortst mogelijken tijd de recruten te velde mede te kunnen nemen, is van Franschen oorsprong. De Fransche cavalerie is zwakker dan de Duitsche en vermits het vooruitzicht op een nieuwen Fransch-Duitschen oorlog nog steeds vele Franschen bezig houdt, wil men de manschappen zoo spoedig mogelijk doen medetellen. Bij ons daarentegen is de urgentie daartoe niet zoo groot en men vergeete daarbij niet, dat, wanneer men de africhting met kunst- en vliegwerk wil tot stand brengen, dit nimmer straffeloos zal kunnen geschieden. Ik ben een voorstander van spoedige bruikbaarmaking als veldsoldaat, doch men moet daardoor de meest elementaire zaken niet verwaarloozen.

Ik wensch hierbij te wijzen op de Zwitsers, die ook hier van hun practischen blik blijk geven en waarlijk geen tijd aan onnutte zaken vermorsen. Zij gaan na 3 à 4 weken uitsluitend manegeoefening over tot de oefening buiten, doch de rijlessen duren 7 kwartier, hetgeen een totaal van 147 manegekwartieren geeft, die, omgezet in onze lessen van $\frac{3}{4}$

uur, gelijk staan met 49 onzer rijlessen of ongeveer 7 à 8 weken.

Bovendien, ook als men de manege slechts beschouwt als een hulpmiddel, dat men bezigt om een grondslag te leggen, dan is eene oefening van enkele weken zeker niet voldoende en moet men de manege-oefening zeker ongeveer 8 weken laten duren.

Wat den totalen duur der africhting betreft, vind ik het streven om de manschappen spoedig voor den dienst te velde geschikt te maken, goed, doch men eindige daarmede de africhting niet, maar zette die, ook na het bereiken van dit peil, voort. Men volge echter niet het verkeerde systeem in Frankrijk, waar de africhting tijdelijk wordt gestaakt, als dit peil is bereikt, om na afloop der zomeroefeningen te worden voortgezet. Dit wordt ook daar terecht door velen als »néfaste" beschouwd, daar het een hinken op twee gedachten is. De voortgezette africhting moet *onmiddellijk* volgen op de eerste periode, zonder daarvan te worden gescheiden door een tijdperk van »meêboemelen" als half of driekwart afgericht ruiters; eene dergelijke indeeling leert den man in die periode waarschijnlijk niets dan verkeerde gewoonten te paard.

Wat de zwakte van het kader betreft, ben ik het eens met den Heer VAN MENS, dat wij ook meer officieren moeten hebben en ik betreur het, ook in dit verband, dat men niet is ingegaan op het voorstel van »Enricus" in »De Militaire Spectator" van 1903 (De organisatie en dislocatie der Nederlandsche Cavalerie) om, met behoud van 4 luitenants, het eskadron in 3 pelotons in te deelen.

Onze eskadrons zijn, ook na de jongste reorganisatie, zwakker dan de meeste buitenlandsche. Deelde men ze in 3 pelotons in, dan hadden wij althans pelotons, die opgewassen zouden zijn tegen vijandelijke; een voordeel, dat men niet gering moet achten, en de eskadronscommandant zou dan altijd zijne 3 pelotonscommandanten present hebben, wat vooral bij de thans gevolgde wijze van africhting geen gering voordeel zou zijn, terwijl, als de 4e luitenant present is, het arbeidsveld ruim genoeg is, ook voor hem.

Een zacht woord van protest wensch ik te doen hooren tegen eene uitdrukking van den Heer VAN OVERVELDT omtrent het rijden der Zwitsersche cavalerie. Op mij heeft dat rijden allerm minst den indruk gemaakt van »rukken en plukken". Wel draagt het de sporen, dat de woorden in het Zwitsersche reglement: »dass dabei wissenschaftliche oder künstlerische Grundsätze verletzt werden, kann vorkommen, fällt aber ausser Betracht", in dien zin worden opgevat bij de africhting der ruiters, dat het vormen van handige, vlotte oorlogscavaleristen voorgaat boven het streven naar vorming van rijkunstenaars, waartoe ten eenenmale de tijd ontbreekt. Dat de leeftijd der Zwitsersche reformpaarden aanmerkelijk lager is dan bij ons, is waar, doch dit vindt niet zijne oorzaak in het slechte rijden, maar in de omstandigheid, dat de Zwitsersche remontepaarden een jaar jonger zijn dan de onze, als ze in dressuur worden genomen en reeds op 5 à 6-jarigen leeftijd den zwaren dienst in de recrutescholen moeten medemaken.

Wat de inspectie's betreft, meen ik, dat men zich in deze moet richten naar den eisch van de practijk.

Nog eene opmerking omtrent de individueele opleiding zij hier gemaakt.

Voor wat het gebruik der wapens betreft, rekening houdende met de lans, die onzen ruiters in de werkelijkheid wacht, is het m. i. eene bepaalde leemte in ons reglement, dat daarin niet is opgenomen het aanvallen van en zich verdedigen tegen een lansruiter. Het moreel onzer ruiters zou daardoor stijgen.

Op één punt sta ik lijnrecht tegenover den spreker van heden avond. Waar deze, zeer terecht, de eischen onderschrijft, die de Generaal VON BERNHARDI stelt aan het vuurgevecht der cavalerie, zou ik het logisch achten, dat hij dan ook aan officieren en kader der ruitery onverbiddelijke eischen stelt bij de opleiding daartoe en komt het mij niet wel verklaarbaar voor, dat hij die opleiding gedeeltelijk aan infanterie-officieren wil opdragen. Men zal mij wel niet van ongezonder particularisme beschuldigen, als ik in dit opzicht de medewerking van het hoofdwapen afwijs en van meening ben, dat

wij, bij gebleken onvolmaaktheden, de hand in eigen boezem moeten steken om van onze officieren en het kader datgene te eischen, dat zij voor behoorlijke instructie van het vuurgevecht dienen te kennen en te kunnen.

Wat het vuurgevecht betreft, is de Heer VAN MENS voorstander van lange vuurfronten door groote tusschenruimten in de tirailleurlinie; ik zou meenen, dat het rationeeler ware, te streven naar het vormen van verschillende vuurgroepen, dat zoo bij uitstek in het karakter van ons wapen past. Het element der verrassing en der onzekerheid bij den vijand komt daardoor tot zijn recht en men ontgaat het bezwaar, dat de inwerking op en de leiding van zeer verspreide tirailleurliniën zeer moeilijk is. Het Zwitsersche reglement huldigt te dezen opzichte zeer cavaleristische opvattingen, waar het, in afwijking van andere cavaleriereglementen, waarschuwt tegen het vormen van lange, samenhangende tirailleurliniën à l'instar van de infanterie, doch het vormen van vuurgroepen van pelotons of eskadrons aanbeveelt.

Ook om andere redenen zij men voorzichtig, ons vuurgevecht te toetsen naar den maatstaf van het infanteriegevecht, alleen reeds door de overweging, dat ons aantal patronen ongeveer de helft is van dat van den infanterist, zoodat het slepende karakter van het infanteriegevecht bij ons vuurgevecht dient vervangen te worden door plotselinge, groote vuurontwikkeling om dadelijk de mate van weerstand te peilen en, zoo deze te groot blijkt en tot een langdurig vuurgevecht zou voeren, het gevecht af te breken.

Wat de opmerking omtrent de reglementen betreft, ben ik het eens, dat men daarin niet alles tot in de kleinste bijzonderheden moet aangeven, doch zich zooveel mogelijk tot het stellen van algemeene regelen moet bepalen met eerbiediging van en ruimte voor het gezond verstand en het initiatief.

De Heer VON SCHMID: Mijnheer de Voorzitter, slechts terloops eene opmerking over een op zich zelf staand punt

in de keurige voordracht van den Heer VAN MENS. Het betreft den eisch, door spreker aan de cavalerie-officiëren gesteld, van bedreven te zijn in het telegrafeeren. Ik vraag me af of van die bedrevenheid voor de legeraanvoering practisch nut is te verwachten. Om eene melding per draad over te kunnen seinen, is een telegraafkantoor noodig. Nu kunnen zich twee toestanden voordoen. Een kantoor kan gemonteerd en in dienst gebleven zijn; men zal er dan een beroeps-telegrafist aantreffen, aan wien men zijne melding ter overseining kan aanbieden. Of wel het kantoor is als gevolg van de gebeurtenissen van den oorlog verlaten. De instructie van den betrokken ambtenaar zal voor dit geval wel hebben voorgeschreven om bij het staken van den dienst de toestellen te vernielen. Men kan dit veilig aannemen, want het is duidelijk, dat het inperken van het telegraafnet niet de bedoeling heeft om de ambtenaren in veiligheid te brengen, maar geschiedt omdat voorzien wordt, dat men eerlang duurzaam van het achterland zal worden afgesneden en om nog tijdig te voorkomen, dat de vijand het kantoor tot eigen gerief in gebruik neemt. Maar dan zal de kennis van het telegrafeeren bij de cavalerie-officiëren slechts bij uitzondering nut opleveren voor de bevelvoerende organen. Waar de mogelijkheid om draadberichten te verzenden intact gebleven is, zal aan die kennis meestal geene behoefte bestaan, terwijl zij van even weinig nut is, waar de bedoelde mogelijkheid ontbreekt.

De Heer MATIEN: Mijnheer de Voorzitter. Ik ben hier gekomen met het voornemen om te hooren en te zwijgen. Het eerste deel van mijn voornemen heb ik met genoegen volbracht. Met groote belangstelling heb ik de voordracht van den spreker van heden avond gevolgd en gaarne breng ik hem hulde voor den arbeid, dien hij geleverd heeft. Indien ik afwijk van het tweede gedeelte van mijn voornemen, dan geschiedt dit, omdat ik in de gehouden voordracht heb gemist de opleiding van het paard bij het depot. Het personeel, dat

daartoe gebezigd wordt, moet volkomen geschikt zijn voor die taak, maar tot mijn leedwezen moet ik verklaren, dat dit nog niet in alle opzichten het geval is. Drie wegen staan naar mijn oordeel open om verbetering aan te brengen en wel :

1e. Uitbreiding van het aantal ruiters, dat aan de Rijsschool opleiding tot remonteberijder ontvangt.

2e. Het vormen van opleidingsklassen tot remonteberijders, hetzij bij de regimenten, hetzij bij de depots, of wel :

3e. Het aanstellen bij elk veldeskadron van 8 remonteberijders, die, evenals de scherpschutters, een onderscheidings-teeken en eene dagelijksche toelage zouden verdienen te hebben. Deze ruiters zouden naar behoefte (voor elke twee paarden één ruiters) bij de depots dienen gedetacheerd te worden, om aldaar paarden af te richten ten behoeve van het eskadron, waartoe zij behooren. Zij zouden met de afgerichte paarden bij hun eskadron moeten inrukken, deze eenigen tijd blijven rijden, om weér bij de depots gedetacheerd te worden als de jonge paarden van het remontedepot bij de depots zijn aangekomen. Ik wensch over dit punt niet verder uit te weiden, met het oog op den beschikbaren tijd, maar beveel het denkbeeld ter overweging aan.

Het hoofdonderwerp van het debat is geweest de opleiding der recruten. Ik zal mij geen oordeel aanmatigen over de drie verschillende methodes, die bij de vier regimenten gevolgd worden. De door velen betreunde, thans begraven recruitendepots zal ik laten rusten en mij er toe bepalen, mijn leedwezen uit te spreken, dat men niet eerst eene proef heeft genomen op kleine schaal, welke van de thans gevolgde stelsels van opleiding de beste resultaten gaf, vóórdat de nieuwe organisatie ingevoerd werd. Ik zou gaarne van den spreker een en ander hebben vernomen over de opleiding der cadetten gedurende hunne detachering bij de veldeskadrons. Indien de mogelijkheid niet bestaat om de instructeurs van de Koninklijke Militaire Academie met hunne klassen, gedurende de zomermaanden bij de regimenten te detacheren, dan zou ik toch gaarne zien, dat de oefeningen in het terreinrijden,

schieten, voltigeeren, gymnastiek en schermen werden geleid door luitenants, die eene speciale opleiding hebben genoten en dat deze gehouden werden ter vervanging van de een-tonige en weinig leerrijke middagstaltijden. De geachte spreker veroorloofde zich eene kleine uitweiding met betrekking tot de dislocatie. Ik stem volkomen in met hetgeen door hem is gezegd en zou er alleen aan willen toevoegen den wensch tot eene verplaatsing van het depot van Leiden naar Haarlem, waardoor het voeren van het commando vereenvoudigd en het africhten der paarden gebaat zou worden.

Ten slotte een kort woord over hetgeen is gesproken over het deelnemen van officieren aan jachtritten. De ondervinding heeft geleerd, dat, bij eene oordeelkundige leiding, deze niet tot nadeel van de beurs van den deelnemer behoeven te strekken. Het succes, dat dezen winter verkregen werd met een zestal jachten te Nijmegen gehouden, waarbij geene geldprijzen waren uitgelooft, heeft bewezen, dat de opkomst van deelnemers in hoofdzaak afhankelijk is van goede leiding. Een zachte drang van de chefs acht ik hierbij niet misplaatst.

De Heer VAN MENS: Mijne Heeren. Laat mij beginnen met mijn hartelijken dank uit te spreken voor de waardcerende woorden, die ik heden avond van de heeren, die aan het debat deelnamen, heb mogen hooren.

Ik zal nu trachten in het kort de verschillende sprekers te beantwoorden.

Het voornaamste punt, waarover verschil van gevoelen bestaat, is de wenschelijkheid der z.g. pelotonsopleiding. De Heer VAN OVERVELDT wijst op het groote verloop van zijn kader en de nadeelige gevolgen daarvan. Ik geef volkomen toe, dat die omstandigheden zeer nadeelig zijn, maar wanneer in een bepaalden tijd meer dan 100 0/0 van de korporaals van een eskadron verwisseld zijn, dan is dit dit zoowel bij de pelotons- als bij de klasse-opleiding het geval en bewijst dit m. i. niets voor de meerdere doelmatigheid van een dier systemen. Trouwens, een ieder geeft toe, dat pelotonsopleiding een ideaal is en daarnaar

kunnen we altijd streven. Is het bereiken daarvan door plaatselijke omstandigheden onmogelijk, zooals de Heer BENTELJN aangeeft, dat dit te Roermond het geval is, dan moet men handelen zoo goed als men kan.

De Heer VAN OVERVELDT gaat na, hoe zwaar de dienst is voor een luitenant, die na des morgens van acht uur tot half een te zijn nitgerukt, dan nog eenige uren aan zijne recruten moet wijden. Ik geef toe, dat hij het druk heeft. Zijn tweede paard moet hij echter toch rijden en hierbij kunnen de recruten medegaan, terwijl de dagen, dat zijn peloton op wacht is (1 van de 4) hij van den tijd, gedurende welken het eskadron is uitgerukt, ook gebruik kan maken.

Laat men den luitenant-klassecommandant gedurende den tijd, dien hij met de africhting bezig is, zijn peloton niet commandeeren, dan moet dus de wachtmeester het doen. Heeft nu die luitenant een buitengewonen aanleg als instructeur, dan zal zijn peloton dus meestal zonder officier zijn. En hoe dan als de wachtmeester(s) van dat peloton ook bij de recrutenopleiding is (zijn)?

De Heer VAN OVERVELDT wil 's winters 3 klassen recruten, ik wil er 4. Dit geeft een verschil van ± 2 recruten per klasse, rekenende op eene lichter van 120 à 130 man per regiment, zooals bij het 3e en 4e regiment. Bij eene lichter als bij het 2e regiment Huzaren (229 in 1906) zouden de klassen reeds te groot worden, als men er minder dan 4 nam.

Gaan we nu eens na, wat die luitenant, commandant van 3 klassen, dagelijks te doen heeft. Driemaal twee uur rijles = 6 uur, zonder nog te rekenen den tijd, dien hij bij de verzorging der paarden blijft. Dan moet hij dien dag toch nog andere zaken onderwijzen en zal hij het waarschijnlijk niet minder druk hebben dan een ander, die na 's morgens te zijn uitgerukt, 's middags nog één klasse recruten heeft.

De week te hebben, acht ik geen bezwaar. Het is volstrekt onnoodig, dat er altijd een officier present is. Men kan den eisch stellen, dat de paarden met het middagappel schoon zijn en de menschen de vrijheid laten te poetsen, wanneer

zij zulks het beste kunnen doen. Ook de luitenant-klassecommandant heeft van tijd tot tijd de week, evenzoo zijn kader.

Vluggen en achterlijken zullen er altijd zijn, doch ik vermeen, dat wanneer aan een klein aantal recruten les wordt gegeven, de instructie meer individueel kan plaats hebben en de kans op achterblijvers geringer is.

De berekening van den Heer VAN OVERVELDT omtrent het aantal klassen is in zooverre juist, dat er des zomers in den regel twee klassen recruten bij een eskadron zullen zijn, want als de derde klasse komt, is de eerste afgericht.

Welk systeem men ook toepast, er blijven groote nadeelen verbonden aan de africhting gedurende den zomer. Men zal daardoor geneigd zijn, nog spoediger er toe over te gaan, den man de gewone oefeningen te doen medemaken. Het kan moeilijk anders.

Wat het vroeg naar buiten gaan betreft, ik geloof dat, den eisch vooropstellende om den man zoo spoedig mogelijk geschikt te maken om mede te velde te kunnen gaan, 6 weken manegerijden genoeg is. In mijn gedachtengang wordt dan evenwel het onderricht uit de Ruitersschool te paard niet geheel als geëindigd beschouwd; ik heb ook gezegd, dat ik dit in het begin op een groot vierkant wil voortzetten, zoodat dan dat onderwijs met andere oefeningen gecombineerd kan worden.

De manegelessen behoeven ook bij ons geen drie kwartier te duren, evenmin als in Zwitserland.

Indien Frankrijk, zooals de Heer BENTEIJN vermeldt, zijne recruten zoo spoedig gereed wil hebben om mede te velde te kunnen gaan, omdat men daar altijd denkt aan zijne minderheid tegenover Duitschland, dan moeten wij toch zeker in diezelfde richting werken, want waarheen we het oog ook richten, met onze cavalerie zijn we altijd in de minderheid.

Wat het indeelen der paarden betreft, zoo geloof ik, dat de pelotonscommandant die zeker even goed moet kennen als de eskadronscommandant; hij zal ze meestal allen zelf hebben gereden.

Bij de bespreking van het vuurgevecht heb ik gezegd, dat ik het aanbevelenswaardig zou achten, indien gedurende *enkele* jaren des winters eenige officieren der infanterie bij de opleiding behulpzaam waren. Dit wil volstrekt niet zeggen, dat wij de leiding der instructie uit handen behoeven te geven en ik zou het niet anders dan toejuichen, wanneer de kennis van alle zaken, die invloed hebben op een zoodanig gevecht, ook bij de cavalerie zoo algemeen was geworden, dat wij de voorlichting onzer collega's der infanterie zouden kunnen missen. Het is niet mijne bedoeling, het individueel vuur op groote afstanden aan te bevelen, doch wel om den man te gewennen, het vizier voor die afstanden te gebruiken.

Veel commando's voor het verspreide gevecht geef ik niet, n.l. alleen: *top X verspreiden, richting*".

Ik ben het geheel met den Heer MATHON eens, dat niet te veel zorg kan worden besteed aan de africhting der jonge paarden en heb dan ook de wenschelijkheid betoogd van een maatregel, waardoor de aanvulling der remonteberijders beter verzekerd zou zijn en deze langer als zoodanig werkzaam zouden kunnen blijven.

Met den Heer VAN BOECOP zou ik het toejuichen als onze officieren zooveel mogelijk deelnamen aan jacht en terreinrijden.

Mijne Heeren, elk systeem van opleiding heeft zijne voor- en nadeelen; laten we echter, welk stelsel we ook toepassen, onze beste krachten geven om die resultaten te bereiken, die mogelijk zijn.

De VOORZITTER: Wanneer ik thans, met het oog op het vergevorderd uur, de debatten sluit, dan is het mij daarbij een aangename plicht, in de eerste plaats den spreker van heden avond dank te betuigen voor zijn doorwrochten arbeid, en verder ook aan de verschillende heeren, die hun oordeel met zooveel vakkennis hebben uitgesproken.

Het ligt niet op mijn weg, een oordeel uit te spreken over de beteekenis van den arbeid van den Heer VAN MENS voor het ruiterswapen; doch als ik let op de tegenwoordigheid van

zooveel cavalerieofficieren, dan wettigt dit mijn vermoeden, dat er groote belangstelling heeft bestaan voor het aangekondigde onderwerp en is het vertrouwen gerechtvaardigd, dat men in zijne verwachtingen niet is teleurgesteld.

En hiermede, Mijne Heeren; zijn wij gekomen aan het einde van ons werkjaar. Wanneer wij terugzien op hetgeen in dit leesjaar is verricht, dan geloof ik met reden te mogen zeggen, dat deze terugblik op onze werkzaamheid tot tevredenheid recht geeft. De gehouden voordrachten wekten, meer zelfs dan voorgaande jaren, de belangstelling, die zich bovendien duidelijk openbaarde in de belangrijke gedachtenwisseling, die er op volgde. De lust om in onze Vereeniging als spreker op te treden of aan de debatten deel te nemen, zal door dit goede voorbeeld worden aangemoedigd.

Overigens zal, terwijl in dit jaar 9 afleveringen van het Orgaan verschijnen, in de volgende week aan de leden worden toegezonden een exemplaar van het »Wetenschappelijk Jaarbericht», dat wij te danken hebben aan de medewerking van verschillende talentvolle medeleden, wier arbeid wij zeker allen zeer op prijs hebben te stellen. Het is een werk van grooten omvang en beslaat 13 vel druks. Dank aan den gunstigen finantieelen toestand onzer Vereeniging kan dit werk gratis aan de leden worden geleverd.

Het aantal leden is dit jaar met 250 toegenomen; en waar men vertrouwen mag, dat dit cijfer nog steeds zal toenemen, zal er ook gelegenheid zijn, den genoemden arbeid voort te zetten, waardoor de leden op gemakkelijke wijze in het bezit kunnen komen van een wetenschappelijk overzicht, dat op de schrijftafel van ieder officier niet gemist mag worden en waardoor tevens de wetenschappelijke beteekenis van leger en marine steeds een hooger peil zal bereiken.

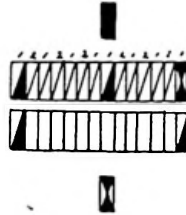
Van de gewoonte om steeds aan het einde van het loopend werkjaar mededeeling te doen van het werkplan voor het volgende jaar, zal ditmaal worden afgeweken; herhaalde malen toch moest er wisseling komen in wat werd aangekondigd, waardoor dikwerf teleurstelling werd gewekt. Intusschen kan ik

mededeelen, dat bij het bestuur reeds toezeggingen zijn ingekomen van verschillende heeren, die genegen zijn, voordrachten te houden, terwijl van de zijde van het bestuur ook nog onderhandelingen worden gevoerd om onderwerpen van algemeen belang te doen bespreken.

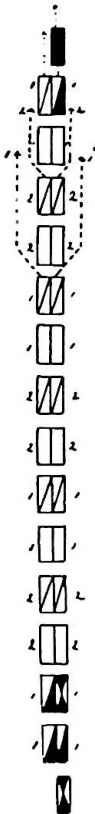
En hiermede, Mijne Heeren, sluit ik deze laatste vergadering in dit leesjaar en roep ik den steun van u allen in om de vlag van onze Vereeniging hoog te houden!

BIJLAGE I.

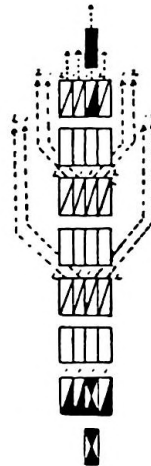
OPSTELLING VAN HET PELOTON IN ORDE VAN LINIE.

COLONNE MET TWEEËN.

COLONNE MET VIEREN.

- Pelotonscommandant.
- Wachtmeester.
- Korporaal.
- Ruiter uit het 1e gelid.
- Ruiter uit het 2e gelid.

NOTA van den gepensioneerden Generaal-Majoor der Cavalerie
Jhr. A. W. VAN DER WIJCK.

In tegenstelling van den Heer VAN MENS, acht ik het africhten der miliciens en recruten bij de veld-eskadrons, in plaats van bij de depots, een stap achteruit, in plaats van vooruit.

Het argument, dat de eskadronscommandant zijne eigen menschen méér van af het begin hinner indiensttreding onder zijne eigen oogen heeft, klinkt héél aardig, maar beteekent in de practijk zéér weinig, wegens het groote verloop aan personeel en den korten diensttijd.

Het africhten der recruten en miliciens bij de veld-eskadrons werkt storend op de oefeningen van het eskadron, wat zéér bedenkelijk is bij den reeds véél te korten diensttijd der militie.

Wat vroeger door *enkele* officieren en minder personeel verricht werd voor de africhting der recruten en miliciens, geschiedt nu door een véél maal *grooter* personeel, waarvan niet allen *die* routine hebben, die men van de vroegere depot-africhters verwachten mocht.

Met de bewering van den Heer VAN MENS, dat thans het blanke wapen nog het *hoofdwapen* der ruitery moet zijn, ga ik ook niet mede.

De tegenwoordige cavalerie moet *ruiterij* wezen, die goed kan *rijden*, goed kan *schieten* en goed *verkennen*.

Het blanke wapen is m. i. bijzaak geworden. Veelvuldige schietoefeningen zijn voor haar aanbevolen, terwijl een geweer met bajonet gewenscht zou zijn, daar zij, met de karabijn alléén, geene positie kan nemen op infanterie, die blijft staan.

Het zich steeds vermeerderende schrijfwerk onttrekt véél personeel aan zijn eigenlijken werkkring.

Een kolonel bijv., die den geheelen dag op zijn bureau moet zitten of een opperwachtmeester, die nimmer mede uitrukt, kunnen wellicht bekwame bureau-mannen zijn, maar

voor den eigenlijken dienst gaan zij op den duur verloren. De schrijf-baccil sticht ontzaglijk véél kwaad. Een dronkaard is een gevaarlijk individu in de maatschappij, maar de inktwellusteling sticht niet minder kwaad en wordt dit ongemerkt en zonder zelfbewustheid. Er moest bepaald worden, dat slechts bij uitzondering, bij de briefwisseling grooter papier gebruikt mocht worden dan achtste velletjes en dat papier bij grooter afmeting steeds gezegeld moest wezen.

BIJLAGE III.

NOTA van den Heer A. VAN MENS.

De Generaal Jhr. VAN DER WIJCK acht het africhten der recruten en miliciens bij de veldeskadrons een stap achteruit en bespreekt hiermede op nieuw het vraagstuk van de wenselijkheid der depot-eskadrons. In mijne lezing ben ik daar niet verder op ingegaan, omdat nieuwe gezichtspunten hierover m. i. niet te openen zijn. In de voordracht van den toenmaligen Majoor van den Generalen Staf THIANGE in 1899 over »Moderne Cavalerie» en de daarop gevolgde discussie is dit onderwerp zoo van alle zijden bezien en besproken, dat het mij niet noodig voorkwam, nogmaals de voor- en nadeelen der africhting bij de depot-eskadrons te behandelen en kan ik ook nu, voor wat betreft dit vraagstuk, geheel daarnaar verwijzen.

Dat onze cavalerie *ruiterij* moet zijn, die goed kan *rijden*, goed kan *schieten* en goed *verkennen*, ben ik geheel met den Generaal VAN DER WIJCK eens, en heb in mijne lezing zeer zeker den nadruk hierop gelegd. Om echter te beweren, dat de sabel niet meer het hoofdwapen moet zijn, acht ik in hooge mate gevaarlijk en staaf mijne meening met het vermelde op bladz. 190 e. v. van het »Wetenschappelijk Jaarbericht» 1905/1906 onzer Vereeniging. Men zou de cavalerie haar offensief ontnemen en zonder dat legt zij het tegenover iederen vijand af.

Wat het laatste gedeelte der nota van den Generaal VAN DER WIJCK betreft, geloof ik, dat het, in verband met het door mij behandelde onderwerp, niet op mijn weg ligt, hierop nader in te gaan.

